

Nepriklausoma LIETUVA

INDEPENDENT LITHUANIA

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

Leidžia Kanados Lietuvių Centro Taryba
Published by the Lithuanian League of Canada

Authorized as
second class mail, Post Office Department, Ottawa

A D R E S A S:
7722 GEORGE ST., VILLE LASALLE, MONTREAL 32, P.Q. CANADA

Nr. 42 (340) KAINA 10 ct.

MONTREAL, 1953 m. SPALIO - OCTOBER 28 d.

PRICE 10 ct. XIII METAI

Pasaulinė įvykių savaitė

Paskutiniu metu pasaulinė politinė būsena pasidarė labai paini, ir niekaip nesugebama išsinarplioti iš tų painiavų, kurių sukėlė, Stalinui mirus, naujoji Rusijos valdžia.

SOVIETAI TIKRAI PRIDARĖ PAINIAVŲ,

didelių painiavų, kurių tinklan pateko net „senas vilkas“ W. Churchillis. Maža to, net ir Tito, nors kai kas nenorėtų to matyti, o ir jis pats oficialiai kratosi simpatijų Malenkovo valdžiai, vis dėlto ir Tito sušvyravo. Šiandien jau niekas tvirtai ir visiškai pasitūkėjimu negali pasakyti, kad Tito neis toliau ir nepadarys kelionės į „Kanosą“. O Did. Britanijos premjeras

CHURCHILLIS SVAJOJA KELIONĘ Į MASKVĄ.

Jis, nepataikęs tiesiu keliu į Miuncheną, tikisi į jį patekti per Maskvą. Tai visai labai sukti ir, pasakytina, — pavojingi vingiai, kurie gera nežada.

Prie šios painiavos tenka suimnėti faktas, kad

KOREJOS KARO LIKVIDAVIMO DARBAI ĮSTRIGO.

Jie visai neina pirmyn. Paaiškėjus, kad daugumas karo belaisvių negrįžta į sovietiją, komunistams atsivėrė akys, kad reikalas neina taip, kaip jie tikėjosi.

Bet kiekvienas reikalų įstrigimas jau jaudina DB premjerą, kuris dėl to yra pasiryžęs, kad ir vienas, kad ir be Amerikos pritarimo, vis dėlto vykti į Maskvą; girdi, gal jam pasisektų rasti keturių didžiųjų (Maskva sako — penkių) didžiųjų, nes visur spraudžia ir Kiniją) susitikimo galimybes. Tur būt tuo tikslu Anglijos spauda paleido „antį“, kad ir Dulles pritaręs jo kelionei į Maskvą. Dulles turėjo nemalonumą tą „antį“ atšaukti.

AMERIKOS BŪSENA DAROSI VIS SUNKESNĖ.

Amerika lieka viena. Sovietai prieš ją sukurstė net arabų kraštus, ypač, kad Amerika parėmė Izraelį, nors ir šioje pozicijoje Amerika laikosi racionalumo — tikslingumo. Ji dabar, kai Izraelis nesilaiko JTO patvirtintos Izraelio laikysenos Jordanijoje, nutraukė jam 50 milijonų dol. davimą. Objektivi laikysena

AMERIKA STATO Į LABAI SUNKIĄ MADETĮ.

Jai tenka rasti nepaprastai pasunkėjusius ir tampančius vis pavojingesniais keliais per dabartines politines „Scillas ir Charindas“. Daugeliu atveju Amerikai tenka desperatiškai kovoti, kai prieš didžiąją komunistinę agresijos armadą tenka laikytis vienai, kai kiti „neutraliai“ žiūri iš šalies.

Šitokios būsenos akivaizdoje, Viena po kitos LONDONE VYKSTA KONFERENCIJOS,

į kurias pereitą savaitę Dulles turėjo net dukart skristi lėktuvu. Ir dabar Londone tebe vyksta pasitarimai, kuriuose dalyvauja jau tik du didieji. Matyt, jie nutarė išsiaiškinti opumų 4-rių akių šviesoje. Be ko kitas — Triesto ir Korėjos klausimus. Tikrai gi, tarptautinė politinė situacija praėjusią savaitę tiek susipainiojo, kad kai kur jau PASIGIRDO KALBOS APIE NAUJĄ KARĄ.

Kaikas jau iš oficialiųjų asmenų tragiškai įspėjo, kad ga-

TREČIAS PASAULINIS KARAS NEIŠVENGIAMAS,

bet kad jis jau būtų pribrendęs dabar, tai dar peranksti kalbėti. Vis dėlto pavojingumą kaskur jam kilti dabar nesunku sudaryti, jeigu būtų šios vietos jau pasirusę kariauti. Deja, riterių laikai, kada į kovą būdavo iššaukiama garbin gai-riteriškai jau yra praėję ir daugiau pasitikima užpuolimu iš pasaly, kaip katinas pelė. Taigi, tokių „tykojimų“ prigriebti priešą iš pasaly yra daug. Vienas tokių gali būti ir

TRIESTO BYLOS MAKALINĖS NEIŠSPRENDIMAS.

Juk Jugoslavai jau pastatė amerikoniškus ginklus prieš italų pastatytus prieš jugoslavus taip pat amerikoniškus ginklus, nors ir vieni ir kiti skirti prieš sovietinį priešą. Bet ir čia, vis dar galimas taikus klausimo sprendimas. Tio pavaduotojas Edvardas Kardelis išdėstė naują jugoslavų planą: Jugoslavijai esą būtų priimtinausia, kad Triestas būtų autonomiškas, o A zoną administruotų Jugoslavija. (JTO nutarta A zoną perduoti ir su miestu Italijai...)

Ir šis klausimas yra vienas iš Londono pasitarimų dienotvarkės punktų. Čia nesunku išsiaiškinti ir karui. Bet visi dėlto, tai būtų nukrypimas nuo tiesioginio taikinio.

Šiose painiavose, yra gerų pastangų.

ADENAUERIS TARIASI SU BIDAULT

dėl Vokietijos santykių su Prancūzija. Konferencija numatoma netrukus.

Šviesesnių faktų tarpe tenka priminti vis blaižėjančias pažiūras į bisiąją tikrovę, kuri susidaro ryšium su vakarų leistu komunistų įsigalėjimu ir bandymu sukaustyti visos žmonijos gyvenimą vergiškais pančiais, kalmais pagal Rusijos imperializmo bei jo besisavinamo komunizmo dogmas.

NEW YORKO KARDINOLAS IR VYSKUPAS

per televiziją labai įtikinamai prabilo į Amerikos žmones kaip tiksliai apie Pabaltijo valstybių okupavimą. Vyskupas Fulton Sheen ypač įtikinamai kalbėjo ir patiekė dokumentų bei atvaizdų, kurie įrodė, kaip Hitleris su Stalinu suplanavo Antrą pasaulinį karą ir kaip prieš tai užgrobė Pabaltijo valstybes. Kard. Spelmanas pareiškė viltį, kad laisvės šioms tautos bus grąžinta.

BERIJOS SENSACIJA APRIMSTA,

nes Berija, teigiama, sėdi kalėjime. Ji teis ne Maskva. Maskva nusiplaus rankas. Berija bus atiduotas Gruzijos respublikos — tesmūi ir šis nutars Beriją likviduoti...

— Maskva paleido filmą „Sidabrinės dulkės“, kuriame atvaizduojamas sufabrikuotas Amerikos negrų persekiojimas. Amerikos negrai dėl to pakėlė protestą, bet, matyt, — Anglija pradėjo derybas su Iranu dėl santykių atnaujinimo.

Maskva pasiryžo Rusijos žmonėms paleisti sidabrinę dulkių į akis...

— JTO Amerikos atstovas patiekė dokumentų ir kitų įrodymų, kaip komunistai JAV karių terorizavo ir 36 nužudė reikalaujami pasirašyti parodymus, kad Amerika Kore-

OFICIALUS PAREIŠKIMAS

Ryšium su LRS Inf. B. paskleisomis spaudoje žiniomis apie VLIKO ir VT Pirmininkų Romoje š. m. 18—24 d. d. padarytų p. Lozoraičiui pareiškimų turinį ELTA yra įgaliota štai ką paskelbti:

VLIKO ir diplomatų tasto-vų yra susitarta, kad šių dviejų veiksmų bendradarbiavimas vyksta tariantis VLIKO Pirminkui su esančių užsienioose mūsų diplomatų šefu. Šios tvarkos laikantis, yra vykę ir anksčiau minimi pasitarimai Romoje. Ape jų išdavus buvo viešai paskelbta komunikato forma.

LRS Inf. B. paskleistos spaudoje žinios, kad, esą, VLIKO ir VT Pirmininkų ir šių pasitarimų metu p. Lozoraičiui padaryti pareiškimai neatitinka ai tai tiesos, ar tikros padėties, ar faktų, yra perdėm nepagrįstos.

Nesileidžiant šiais reikalais į jokią polemiką, tenka apgailestauti, kad, skleidžiant neati-tinkančias tiesas ir mūsų laisvimi žalingas informacijas, klaidinama mūsų plačioji visuomenė.

Gen. Raštikio pareiškimas

Elta yra gavusi paskelbti tokio turinio laišką:

Ryšium su LRS-IB spaudoje paskelbtais pranešimais ir straipsniais „Širdies ir sąžinės pareiga“, turiu garbės pareikšti, kad juose mane liečia teigimai apie mano „visišką atsiribojimą“ nuo VLIKO ir VT pp. Pirmininkų pareiškimų, apie „konkrečią insinuaciją“, apie „pakaltinimą VLIKO“ ir apie pp. Pirmininkų „išsigynimą“ neatitinka tikrovės, nes mini mane privačiame pasikalbėjime su p. Drunga aš apie tai nesu kalbėjęs.

Tenka labai apgailestauti, kad visas šis reikalas yra iškeltas viešojoje spaudoje.

St. Raštikis.

Keutlingenas, 1953. IX. 25.

277,82 DOL. MŪSŲ VIENINTELEI GIMNAZIJAI VOKIETIJOJE.

Dėka mums niekad neatsisakančiomis tartininkauti meniškom pajėgom. K. L. B. Montrealio skyriaus valdybai pavyko suorganizuoti š. m. rugsėjo 13 d. Tautos Šventės minėjimą su pasisekimu.

Ačiū operos sol. p. E. Kardelienei, pianistui p. K. Smilgevičiui, dramos aktoriui p. Akstinui ir p. Veselkai Ačiū ir lietuvišką šokį į svetimą sceną atnešusiam jaunimui, vadovaujant p. Kibirkščiui.

Taip pat negalima pamiršti žalos rūtos, kuri tą dieną puošė kiekvieną lietuvišką garbėginančią krūtinę. Jų šaknys yra atvežtos prieš 30 metų iš Tėviškos žemės vienos lietuvaiteš ir šandien žaliuodamos pri-mena jos pačios giminės palangę. Ačiū tau p. Vilimienė, kuri nesigailėdama savo brangiųjų rūtų padarei duosnesnę jos kare naudojo bakterines priemones.

Pabėgusi iš Čekoslovakijos moteris pasakoja, kad ten nesiliauja kartkartėmis kylą sukilimai prieš komunistų valdymą. Vienaime tokių buvo užmušta 18 policininkų.

— Į Vieną sugrįžo 600 karo belaisvių iš Sibiro. Jie pripasakojo baisybių apie vergų darbo stovyklas, kur belaisvių išmirė stokiančiai.

— Juk garbė atsižinti pavergtųjų pusėje. Aukodamas Tautos Fondui psimink ir Tu savo pavergtojo brolio didžiąją nedalią.

KERSTEN KOMITETO LIUDININKAMS KANADOJE.

Mūsų veiksniai paragino visą pasaulio lietuvius pasirašyti Kersten Komitetui liudyti: rinkti dokumentinę medžiagą ir surašyti parodymus. Kadangi ta medžiaga yra vertingiausias istorinis šaltinis Lietuvos istorijai bolševikiniam laikotarpiui nušviesti, tad reikia jos dublikatus palikti lietuvių rankose. Todėl visi tautiečiai, kurie ruošia minėtam reikalui medžiagą, Pasaulio Lietuvių Archyvo prašomi ruošti ją dviejose egzempliuose, būtent: jei rašoma, tai rašyti per kalke, jei daroma foto ar fotostatinę kopiją, tai daryti du egz. ir t. t. Vieną egz. įteikti kur nurodyta, o antrą pasiųsti Pasaulio Lietuvių Archyvo įgaliotiniui Kanadoje Augustinui Kuolui, 143 Cle-mont St., Toronto, Ont.

KATALIKAI IR LIUTERONYS VAŽIUOJA KARTU

Tokiu užvardinimu savaitraš-tis „The Lutheran“ rugsėjo 9 d. paskelbė žinutę apie katalikų ir liuteronių parapijinių mokyklų mokinių kelionę. Būtent, Elvyra vietovė, šalia Clevelando (Ohio) yra parapijinės katalikų ir liuteronių mokyklos. Jās lanko mokiniai iš apylinkinių vietovių, jų tarpe East Carlisle. Bet šios vietovės savivaldybės švietimo įstaiga leidžia mokykliniais jos autobusais vežioti tik viešųjų mokyklų mokinius. Tuo remiantis didesnioji katalikų Sv. Marijos parapija įsigijo nuosavą mokyklinį autobusą, kuriuo kartu važiuoti pasikvietė mažesniosios liuteronių Sv. Jono parapijos mokinius. Sakytų katalikų ir liuteronių parapijų kunigams susitarus, jų mokiniai ir parapijines mokyklas važiuoja kartu.

Pagal naująją įstatymą, 3.000 lietuvių galės įvažiuoti į Ameriką, jei tu padėsi jiems savo auką.

savo brolio ranką lietuviškam reikalui. Aukos, suaukotos prie įėjimo, atskaiciūs išlaidas, sumoje 277,82 perduotos Vasario 16 to Ginnazijai remti komisijai Montrealy.

K. L. B. Montrealio skyriaus Valdyba.

Vasario 16 ginnazijai Vokietijoje remti, Tautos Šventės minėjimo proga, rugsėjo 13 d. aukavo: po 5 dol.: Lapinas, K. Andruškevičius, Rusinas; po 2 dol.: J. Jankauskas, Šimkus, Čipkus, J. Puniška, K. Gudžiūnas, Jazminas, Kibirkštienė, Daukša, Matulevičius, B. Kasperavičius, Čekauskas, Juodelis, Šiliauskas, Dalmantas; J. Budrys 2,50; po 1,50 dol.: Lačyga, Juras, Matusevičius, Ane-lūnas; po 1 dol.: J. Nevardauskas, Balzaras, Drevinskienė, Daugelavičius, A. Kalvaitis, A. Vilniškis, Jankus, Rindinas, E. Mackevičiūtė, J. Gričius, Kroleckis, J. Vasiliauskas, Bytautas, Prišmantas, Kavalūnaitė, Kardelis, Kriauceliūnienė, Pakulis, Valka, Vaišvila, Staškevičius, Urbonas, Vaškevičius, Barauskas, Šlapelis, Kurilavičius, Skrebutėnas, Rupšys, Veselkienė, Latvys, Mažeika, Pakulienė, Girinis, Gitauskas, Tolušis, M. Bulkauskaitė, Vilčinskis, Gorys, Sabaliauskas, Jokaitienė, Zubas, Vazalinskis, Keblys, Lukauskas, Ly-mantas, Žiugždinis, Dargis, Valiulis, Dubliauskienė, Šipelis, Kriaucionis, Kubilius, Povilaitis, Martinėnas, Gudaitis, Ži-

VILNIAUS RADIJA KLAUSANT

GRŪDA IR MIESTIEČIUS Į KOLCHOZUS

Pradėjus kolchozinti Lietuvos ūkį, kas galėjo, mėgino kolchozo melžėjas St. Rudai-dingti mieste. Nors kaimiečiai apsigyventi mieste beveik neįmanoma, bet vis tik surandamos „užpakalinės durys“. Ilgainiui naujai iškepti agronomai ir „žemės ūkio mechanizatoriai“ stengėsi nutūpti kurioj nors įstaigoj mieste, nes ten mažiau tenka badauti, nereikia rietis su kaimiečiais ir tt. Susidarė srovė iš kaimo į miestą. Po Chruščevo kalbų pasigirdo riksmas, kad kad reikia ir kaimą gražinti agronomus, „mechanizatorius“, vers ti buv. kaimiečius pasirinkti „garbingas“ pareigas kolchozuose. Tai daroma prievarta, tačiau apjuosiam „savanorių prijuostėm“. Sudaromi sąrašai, iškvičiami ir pasiūloma grįžti į kaimą. Nieko kita nelieka. Tokių pavardės skelbiamos. Gražinami į kilmės vietą.

Vorošolovo medaliai lietuviams.

Spalio 21 d. pranešimu, Vorošilovas ir Jegorovas pasirašė daugiaaukšmės motinoms Lietuvoj medalių sąrašą. Pagal pavardes, atrodo, medalius gausiančios 16 lietuvių iš 4 rūšės.

Kasmet po namą.

Pernai Vilniuj pastatė S. Neries mokyklą, šiemet stato žvėryne geležinkelininkams namus. Kozlovas „12-kos bu-tų sekcija“ perduos apsigyventi. P. Mickūnas dairosi iš lauko ir viduj, kuo čia aplipdžius sienas. Jis sako, kad jo brigadoj dirba lietuviai, rusai, baltgudžiai ir lenkai, bet visi labai sutaria. Tinkuotojų, sako radijas, žvėryne labai trūksta — teko ištisas brigadas iš Velykijė Luki kvietisti. Antrą namą stato Latvij-gatvėj 3 kolchozininkų kadru paruošimo reikalams. Inž. Pa-cevičius, sako, įtaisysias klase 440 mokinių, ten gyvens ir dėstytojai. Sienų statyba atiteko Ignatieviui, grindų reikalai Allochui. Visi rusai iš Rusijos.

Seredžius. MTS sutalpė 17.000 kg degalų. Traktorininkai jau dirba 1955 metų sąskaita. Kagi, nereikės kelis metus art...

Molėtai. Išskyrus grūdų paruošų skyriaus viršininką Šiušin, rajone nieko naujo.

Jurbarkas. Žemės ūkio parodoj tarp karvių ypatingas

liniskas, J. Lukoševičius, Dani-liauskas, Urbonas, Rudzinskis, Gudzinskis, Jurgutienė, Jurgutis, Mališka, Gaputis, Mikevičiūtė, Buodžiūnas, Viskantas, Keišulis, Piečaitis, Jurgutavičius, Kibirkštis, Kudžma, Navičėnas; Urbonas, Dasy, Gražienė, Mickus, Šukys, Freidauskienė, Salolčius, Matisaitytė, Adomaitis, Vapsva, Lebuickienė, Rimkevičiūtė, Norkeliūnienė, Norkeliūnas, Rameikaitė, Nomeika, Mikalajūnienė, Lukošius, Jocas, Gaputyte, V. Le-sūnaitis, P. Narbutas, Mališka, A. Pilypaitis, Šulmistratė, A. Stankevičius, Šilauskas, Narbu-tas, Tekorienė, Sakalas, Ignatavičius, Smilgevičiai, Karevičius, Tubis, Alekna, Gaurys, Rimkevičius, Mickys, Lukas, Matusevičius (1,50 dol.), Jaru-tis, Dauderys, Laukaitis, Lu-kas, Gailius. Daug neišskaito mų parašų.

Visiems, parėmusiems šviesos trokštantį brolių-sesę lietuvi Vokietijoje, K. L. B. Apyl-valdyba spaudžia dešinę.

dėmesys kreipta į „Tėvynės“ kolchozo melžėjas St. Rudai-tenę ir Paškauskienę, tarp kaimiųjų — į kaimišką Montvilienę.

Klaipėda. 10.18. Klaipėda—Palanga vyko 25 km lenkynių varžybos. Radijas matė Lenino aikštėj, Klaipėdoj, „ke-lis šimtus“ laukiančių pirmųjų varžybų dalyvių pasirodant. Prieš karą toj pačioj vietoj, Kanto aikštėj, sekmadieniais ir be varžybų galima buvo užtikti kelis šimtus žmonių.

Paskutiniu laiku „kalbėjo“...

Politechnikos instituto statybos katedros vedėjas inž. Kovalio, Kresčenko, inž. Aronas ir Visockaja, visi Kau-ne; inž. Macas dėl naujų bate-lių modelių Vilniuj; Suv. Kal-varijos vidurinės mokyklos di- rektorius Sidlauskas „kalbėjo“ su mokine Matukaityte. Ji di- rektoriui paaiškino, jog visi mokiniai galės mokytis „ge-rai ir geriausiai“; agr. Mazi-liauskaitė aštrioj kalboj pri-vertė save grįžti į Mažeikių ra-joną, kolchozan; agr. Migli-naitė nekalbėjus grįžo į „Auro-ros“ kolchozą, Jurbarko rajone; agronomai Karlinis ir Barčiūnas „užkalbinti“ dingo kaimo gilumose.

Vilnius. Respublikiniame šaudyme pirmenybių pavardės: Smirnov, Jurašov ir Žit-kūtė.

ISKILMINGOSIOS PIRMOJO LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJOS TOMO IŠLEISTUVĖS

Lapkričio 8 d. Bostone iškilminagi išleidžiamas pirma-sis Lietuvių Enciklopedijos to-mas. Šiam įvykiui pažymėti yra nustatyta iškilmė, kurią organizuoja Bostono Lietuvių Kašytojų klubas. 1 val. dieną Liet. Enciklopedijos leidyklos šventinimas, 3 val. po pietų iškilingas aktas-koncertas (High School, Thomas Park); kalbės vyr. red. prof. Vaclo-vas Biržiška ir prelatas Juras; po to seks koncertas, kuriame dalyvaus op. sol. E. Kardeli-nė, rašytojai — Aistis, Braz-džionis, Gustaitis ir Santvaras ir J. Kačinsko vedamas cho-ras. 6 val. vakaro — pobūvis Lietuvių Ramovėje.

LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJA JĖ DOVANOJAMA PANEVĖŽIUI

Šiomis dienomis L. E. leidyk-lai parašė laišką Kazimieras Vičas, gyv. Chicagoj, Ill., užsa-kydamas Enciklopediją savo gimtajam miestui. Savo laiške K. Vičas tarp kita ko taip rašė: „eJigu nepervėlu, aš norė-čiau įstoti į tų pirmųjų vyrų (kurie L. E. jau užsakė) eilę ir sumokėti ant syk už vi-sus tomus. Man L. E. nebus reikalinga (esu 66 metų), no-rėčiau ją paskirti Panevėžio ar miestui ar mokytojų seminari-jai, kuriems ji būtų labiau rei-nkalinga. Gal aš toliau galėsiu užrašyti ir kitiems miestams, kaip Klaipėdai, Vilniui ir Kau-nui...“ K. Vyčas yra kilęs nuo Panevėžio, Amerikoj gy-veno 50 metus. L. E. leidėjas J. Kapočius, nuoširdžiai dėko-damas gerb. K. Vičiui už nepa-prastą prenumeratą, išsipareigo-ją, kai tik ateis Lietuvos lais-vės dienos, Lietuvių Enciklo-pediją Panevėžiui įteikti.

LAIVU STREIKAS PASIBAIGĖ

ir mūsų tautietis jūrininkas p. Baltrukonis, išsėdėjęs ilgesnį laiką Halifax, išplaukė į jūrą.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

INDEPENDENT LITHUANIA

Redaktorius Jonas Kardelis

Redaguojama bendradarbiaujant Redakcinei Kolegijai.
7722 George Str., Ville Lasalle, Montreal, P. Q., Canada
Telefonas: HEMlock 7920.

Prenumerata metams: Yearly Subscription Rates:
Kanadoje \$ 5.00 Canada \$ 5.00
Amerika ir P. Amerika \$ 5.50 America & S. Amerika \$ 5.50
Visur kitur \$ 6.00 Other Countries \$ 6.00
Teksto eilutė ct. 0.15 Pajieškojimų kaina .. \$ 1.00
Adresų pakeitimas 25 ct. (su prenumerata arba sm. pašto ž.)
Ilgalaikiai skelbimai, pagal susitarimą, gauna nuolaidų.

Lapkričio 23-jai
artėjant

Kaune, Karo Muzėjaus sode-lyje, prie žuvusių už Lie-tuvos laisvę paminklo ir Neži-nomo Kareivio kapo, kur skaus-mo ir džiaugsmo valandomis rinkdavosi minios lietuvių, sto-vėjo aukuras su įrašu: „Redde quod debes“ — atiduok ką pri-valai. Kai kas vakarą pasigirs-davo karo invalidų orkestro liūd-nų maršų melodijos ir prie paminklo išsirikiuodavo Lietuvos Laisvės kovų karo in-validai, iš aukuro, senovės lie-tuvių tikybos papročiu, kildavo dūmai, o vakarinė malda aidė-davo „Marija, Marija...“

Ir kai dabar, jau beveik 10 metų praėjus, kai šios visos jaudinančios apeigos buvo nu-trauktos, pagalvojai, vaizduotė-ję norisi sugretinti du dalyku: aukuro įrašą ir Lietuvos Lais-vės kovų invalidus.

1922 m. pasibaigus kovoms su bolševikais, lenkais ir ber-montininkais, pasigesta 2527 vyrų. Kautynėse žuvo 40 ka-rininkų, 1299 kareiviai ir 67 šauliai; dingo be žinios 16 ka-rininkų ir 813 kareivių. Sužeis-tų 2677 vyrai: 93 karininkai, 2438 kareiviai ir 46 šauliai. Mažiau sužeisti išgijo, bet la-bai didelis procentas sužeistųjų mirė. Po Nepriklausomybės kovų į gyvenimą išėjo su rams-čiais, lazdomis ir medinėmis ko-jomis 155 invalidai. Iš jų 25 at-sidūrė tremtyje. Trys iš jų mi-rė ir dabar teliko 22. Didžioji dalis yra J. A. V., kiti likę Vo-kietijoje ar gyvena kituose kraš-čiuose. Dalis invalidų, kad ir be sveikatos, dirba. Dėl fizinių trūkumų ar nesveikatingumo tegali gauti pigiai apmokamą darbą. Kita dalis yra labai sun-kiose sąlygose, nes nepajėgia dirbti. Jie yra reikalingi nuo-latinės paramos ir globos. La-

bai daug išlaidų sudaro prote-zų remontavimas, nes naujų iš-gijimas labai brangus. Dar ki-ti reikalingi nuolatinės gydyto-jų priežiūros. Pagaliau visi jau sensta, jėgos silpnėja ir ateitis darosi labai neiški. . .

Tremtis, svetimas kraštas, gyvenimo dulkės, daro mus vis mažiau ir mažiau jautresniais lietuviš-ms reikalams. Tik tau-tinių švenčių ir įvairių lietuviš-kių minėjimų progomis dalis mūsų dar kiek atbundame ir lyg baisaus sapno pažadinti — išgirstame savo sąžinėse ken-čiančios Tėvynės Lietuvos ai-manas. . .

Neužilgo minėsimė Lietuvos kariuomenės šventė — lapkri-čio 23-iają. Prisiminsime žu-vusius už Lietuvos laisvę, bet ne-užmirškime ir tų poros dešim-čių skurstančių Lietuvos Lais-vės kovų invalidų. Juk jais pa-sirūpinti yra mūsų visų šventa pareiga.

Kanados Lietuvių Bendruo-menės Montrealio Apylinkės Valdyba yra nutarusi gauti iš Lietuvos Kariuomenės Šventės — lapkričio 23 d. minėjimo pel-ną skirti Lietuvos Laisvės ko-vų invalidams sušelpiti. Gal ir kitos lietuvių kolonijos pana-sių pasielgs. Aukas galima siųs-ti Lietuvos Laisvės kovų inva-lidų S-gos pirmininkui Broniui Tvarkūnui sekančiu adresu: Mr. Br. Tvarkūnas, 4316 N. Franklin St., Philadelphia 40, Pa. U. S. A.

Sesė ir brolau lietuvi, jausk pareigą šiame minėjime daly-vauti ir savo, kad ir sunkiai už-dirbtu, centu prisidėk prie šio kilnaus tikslo. Atmink, kad lengviau duoti, negu prašyti. Redde quod debes!

Stp. Kęsgaila.

Šio mėn. 20 d. brangiam švogeriui ir dėdei
JONUI BALTAKIUI
mirus, seseriai ir tetai **VERONIKAI BALTAKIENEI**
bei jos sūnams **VYT. ir BRONIUI BALTAKIAMS**
gilią užuojautą reiškiamo ir kartu liūdime

J. H. V. Kanapeckai.

Brangiam dėdei
JONUI BALTAKIUI
mirus, tetai **VERONIKAI BALTAKIENEI**
ir pusbroliams **VYTAUTUI ir BR. BALTAKIAMS**
gilią užuojautą reiškiamo ir liūdime Br. ir G. Jazokai

KL BENDRUOMENES REIKALAI

ŠALPOS FONDO

C. Komitetas praneša, kad šiomis dienomis gautas iš BAL Fo igaliootinio Vokietijoj I. Ru gieniaus raštas, kuriuo prane-ša, kad Kanados lietuvių pini-gais pasiūsti 13.158 svarai cuk-raus gauti, jau paskirstyti ko-ionijoms ir pačių žmonių iš-rinktos komisijos pradeda da-linti, taip pat dėkoja Šalpos Fondui, aukų rinkimo organi-zatoriams, rinkėjams ir aukoto-jams.

Be to, pranešame, kad šio-mis dienomis Š. F. C. Komite-tas pasiuntė 300 dol. Vokiet-i-jos Kr. Valdybai Toronto, Ha-miltono, Edmontono ir Fort Williams išlaikomų Vokietijoj pradžios mokyklų sąskaiton.

Š. F. C. Komitetas.

AČIŲ HAMILTONIŠKIAMS

I Kanados L. B. Šalpos Fon-do Centro Komiteto atsišauki-mą spalio mėn. šalpos vajaus

reikalu pirmasis atsiliepė Ha-miltonas, pasiuntęs 200 dol. pradžios mokyklų reikalams Vokietijoje. Tokiu būdu C. Ko-mitetas jau yra įgaliotas pirmą-jai ratą 300 dolerių minėtoms reikalams i Vokietiją pasiūsti (100 dolerių skirtumą C. Ko-mitetas sudarė iš įvairių liku-čių, esančių jo dispozicijoje.

C. Komitetas Hamiltono Ap. Komitetui už puikias pastan-gas ir hamiltoniečiams lietu-viams už aukas nuoširdžiai dė-koja.

Už mėnesio laiko teks siųsti antrąją ratą. Tikimės, kad ir kiti Apyl. Komitetai ir lietuviai savo pareigas pasiskubins at-likti ir tokiu būdu įgalins C. Komitetą reguliariai, kiekvie-ną mėnesį, minėtus mokyklas remti.

K. L. B. Šalpos Fondo
C. Komitetas.

KAUNAS „PRAVDOS“ AKIMIS

KAIP KURIAMAS KOMUNIZMAS...

Maskvinė „Pravda“ Nr. 234-53 įsidėjo S. Manovo tariamą feljetoną, pavadintą „Visų aky-se“, pavaizduojantį, kokia yra komunistinė santvarka, Kau-ne:

„Tą saulėtąjį sekmadienį dar bininkas Juozas Rutkauskas pa-siėmė iš taupomosios kasos pi-nigų ir su žmona nuvyko į uni-vermagą nusipirkti sau eilutės, o jai šilkinio apsiausto.

— Mėlynos vilnonės su dry-žiukais mes neturim, — atkirto pardavėjas. — Imkite pilką at-raižą!

— Kodėl gi pilietis turi imti pilką medžiagą, jei jam reika-linga mėlyna su dryžiukais? — Rutkauskai išgirdo sultingą bo-są.

Tai buvo vienas nuolatinis Kauno universmago lankytojų — spekuliantas Bronius Aurila. — Paieikime į šalį, — pasiū-lė Aurila Rutkauskui, ištrauk-damas iš kišenės įvairių me-džiagų pavyzdžius. Čia buvo vilninių įvairiausių spalvų ir atspalvių. Bet kaina... kaina buvo žymiai didesnė už val-s-tybę.

— Eikime, pažiūrėsimė, gal mums pavyks nusipirkti apsiaus-tą, — pasiūlė vyrui Rutkaus-ko žmona.

— Apsiaustų krautuvėje nė-ra ir jų greit nebus, — autori-tetingai pareiškė Aurilo.

Ir iš tikrųjų, Aurila apie reikalų padėtį universmago ži-nojo neblogiau už patį direkto-rių draugą Kovalevą.

— Apsiausto jūs geriausiai klauskite pas Fišmaną, — pa-tarė Aurila ir po kelių minu-čių supažindino porą su mažu, mikliu žmogiu.

— Prašau, galite gauti, koks tik jums patiks. Pas ma-ne neribotas pasirinkimas — pareiškė Fišmanas.

Aurila ir Fišmanas nėra vie-ninteliai. Spekuliantai būriais sukinėjasi po Kauno univer-magą. Magazino direktorius ir pardavėjai gerai juos pažis-ta iš veidų, o susitinkdami gat-vėje netgi pasisveikina. Spe-kuliantai broliai Vaivados, Bro-nė Austrauskienė su vyru, Leo-nas Algis Celėšius, Aurila, Fiš-manas ir kiti yra, taip sakant, neetatiniai universmago darbu-tojai.

— Kam reikia „kupron“ ko-jinių? Kam vyriškų kojinių? — šūkauja, nesivaržydama pra-einančių milicijos darbuotojų, Marijona Labutytė. Ji parda-vinėja šilkinės kojines, pavog-tas iš „Kotton“ fabriko, ir vy-riškas kojines su „Silvos“ fab-riko ženklu.

SOVIETINIAI KOMUNIS TAI KOLCHOZININKUS IR
SKUTA IR LUPA

Okupuotos Lietuvos Finan-sų ministerijos mokesčių ir rink-liavų valdybos viršininkas M. Poreckis rugsėjo 12 dienos „TIESOS“ Nr. 216(3199) aiš-kina apie naujus žemės mokes-čius, dabar įvestus Lietuvoje. Pagal jo aiškinimą, okupuoto-je Lietuvoje yra mokesčiai už žemę natūra ir pinigais. Pini-giniai mokesčiai yra keturių laipsnių: 3,50 — 3,00 — 2,50 — 2,00 rubliai už vieną arą arba beveik už vieną trečdalį hek-taro.

Be šių mokesčių, paimtų iš kolūkiečių pinigais, kolūkiečiai dar yra apdėti mokesčiais natū-ra: jie komunistinei valdžiai turi atiduoti javus, pieną, mės-ą, kiaušinius ir kita ne pagal

PADEKA.

Spalių 17 d. pas žinomą To-ronte rūbų krautuvę „Rūta“ savininką p. Pikšilingį, jo žmo-nės Jadvygos vardiniu proga, susirinkę svečiai, dr. A. Pacevi-čiui pasiūlius, suaukojo po 10 dol.: Dr. A. Pacevičius, J. J. Pikšilingiai, Dr. J. Kaškelis, J. ir F. Jonynai, E. ir J. Gipai, ir po 5 dol.: Mr. ir F. Noreikai ir St. Gipas, po 2dol.: Kaškelie-nė ir J. Varankienė, viso 64 dol., iš kurių aukotojai 39 dol. skiria šalpai Vokietijoj likusių tautiečių ir 25 dol. Vasario 16 gimnazijai. Visus tuos pinigus ir dar 35 cent. pasiuntimo išlai-dų Šalpos Fondo C. Komitetas gavo ir nuoširdžiai aukotojams dėkoja. Š. Fondo C. Kom-tas.

Šalia jos stovintieji speku-liantai pardavinėja „Ega“ fab-riko trikotažą, „Kauno Audi-nių“ šilką, šokoladą, pagamin-tą K. Poželos vardo fabrike Kaune. Iš vienos turgavietės į kitą bėgioja Labuckienė, ver-buodama naujus agentus.

Veiklūs Kauno spekuliantai prekiauja nesivarždami. Sun-ku pasakyti, iš kur jie gauna sa-vo prekes. Sunku, bet, pasiro-do, galima.

Fabriko „Ega“ vyriausios buhalterės Birutės Vilčinskienės bute buvo rasta pavygto trikotažo.

Vilčinskienė ir dabar tebe-dirba „Ega“ fabrike.

Sausas išbrido iš vandens ir „Silvos“ fabriko gatavų gami-nių sandėlio vedėjas Kolesins-kas, nors sandėlyje trūko pre-kių už 300.000 rb.

Vienas stambiųjų spekulian-tų — Klein — veikia artelės „Pagalba“ vardu. Klein čia laikomas magazino vedėju. Jis superka iš fabriko pavogtus ga-minius ir juos parduoda to-liau. Padarytos revizijos metu šiame magazine buvo rasti di-džiuliai kiekiai prekių, pavog-tų iš Kauno įmonių. Tuo pa-čiu laiku pas Kleiną buvo su-sektas septyniolikos tūkstan-čių rublių sumai išieikovojimas. Tačiau Kleinas nenubaustas.

Universmago darbuotojai ne draudžia spekuliantams dienas naktis praleisti krautuvėse to-dėl, kad kai kurie veikia išvien su spekuliantais.

— Bet juk tai nusikaltimas, — pasipiktins skaitytojas. — Ką gi veikia Kauno organizaci-jų vadovybė?

— Atleiskite, bet kova su vagystėmis ir spekuliacija nėra mūsų reikalas, — mandagiai jam atsakys Lietuvos KP Kau-no miesto komitete. . . Ot miesto vykdomasis komite-tas. . .

— Net keista klausytis to-kių žodžių, — niūriai atsilieps Kauno vykdomojo komiteto pir-mininko pavaduotojas drg. Gir-nius. — Mes juk turime milici-jos organus. Kova su vagyste mis ir spekuliacija — jų tiesio-ginė pareiga.

— Ir vėl man teks atsakyti? — nekantriai sušuks Kauno mi-licijos viršininkas drg. Kučū-gin. — O ką gi veikia prokura tūros darbuotojai? Argi jie ne-privalo stovėti Sovietų įstaty-mų sargyboje?

O kol vyksta šis ginčas, tam sūs žmonės spēkuliuoja prie krautuvijų durų prekėmis, pa-gamintomis valstybinėse įmo-nėse, — baigia savo sampro-tavimus „Pravda“.

OTTAWA

LANKESI IŠ VENECUELOS KUN. A. SABALIAUSKAS.

Pravažiudamas čia buvo sustojęs kun. A. Sabaliauskas — autorius knygos „Nuo Ims-rės iki Orinoko“. Tai neiš-semiamos energijos kunigas-misionierius, keliautojas. Bu-vo apsisitojęs pas p. Čečkaus-kus, kurie yra taip pat neper-seniausia atvykę iš Venecue-los ir apsigyvenę Ottawoje.

Lietuviškos pamaldos.

Nuo gegužės mėn. neturėta

lietuviškų pamaldų. Spalio 11 sulaukėme kun. Kulbį, ku-ris atlaikė pamaldas.

Po pamaldų kun. Kulbis pa-vėžintas p. Morkūnų ir, ly-dimas Apyl. V-bos pirminin-ko aplankė visus toliausiai nuo Ottawos išsikūrusius lietu-vius, kurie priklauso šiai apy-linkei: pp. Makarevičius, Ma-kalaičius, Jogaudus ir Kru-nius.

A. P.

KLB KRAŠTO TARYBOS II SESIJOS

Zodis Kanados lietuviams

Broliai lietuviai,

Gyvename didelių sukrėti-

mų laikus. Lietuvių tauta ir

Lietuvos kraštas skaudesnių

dienų gal dar niekad nėra turė

ję. Mes, lietuviškoji išeivija ir

tremtiniai turime didelę parei-

gą suprasti gyvenamojo meto

iškeliamus uždavinius ir mums

tenkančią atsakomybę. Gyvena

me svetingame demokratinis

laisvių krašte, kurie suprantą

mūsų jausmus savo tėvų žemci

ir vertina bei brangina kiekvie-

nos tautos įnašą Kanados aidi

lei ateičiai kurti. Tai jau ne

viena proga pabrėžė jos dabar-

tiniai vadai. Prisimintini būtų

tik pareiškimai imigracijos mi-

nisterio Hon. W. Harris arba

min. pirmininko Hon. L. St.

Laurent. Jų mintis neseniai

įvykusioje Lietuvių Dienoje

Hamiltono gražiai sutraukė

Hamiltono burmistras p. Lloyd

D. Jackson: „Mes nenorime ka-

nadičių, kurie pamiršta savo

tėvų kraštą, savąją kultūrą, sa-

vąją dainą...“

Mes lietuviai galime didžio

tis, kad mums tai negali būti

taikoma. Mes dar nepamiršo-

me, kas esame ir jungiamės i

Kanados gyvenimą su savitu

lietuvišku veidu, atnešdami jai

senosios lietuviškos kultūros

lobius, kaip plytelę į jos kūry-

binį namą. Vienerius metus

mės pergyvenome jau organi-

zuoti i visus apjungiantį ir vi-

sus atstovaujantį lietuvišką vie-

netą — Kanados Lietuvių

Bendruomenę, kurios gimimą

pasveikino oficialiu raštu pats

vyriausybės galva Hon. L. St.

Laurent. Dirbome metus susi-

klausydami ir organizuodamies

apmesdami naujosios organiza-

cijos tinklą visame krašte.

KLB Krašto Taryba, susirin-

kusi antrąją sesiją Toronto

mieste 1953 m. spalio 10—11

d., siunčia karštus sveikinimus

visiems geros valios lietuviams

visose plačiosios Kanados sri-

tyse, reiškia padėką visiems

per tuos metus dirbusiems li-

etuviškajam reikalui ir kviečia

visus dar glaudžiau susiburti

dar rytingiau dirbti tiems di-

diesiems uždaviniais, kuriuos

numato PLB ir mūsų krašto

statutas: lietuviųbei išlaikyti,

lietuviškajai kultūrai puoselėti

i Lietuvos laisvės kovai remti.

Mūsų nėra daug, bet sujungtas

Pasirodė, kad traktoristai ir sė-

jamosios darbai neparengtos,

todėl kolūkyje rudens sėja už-

delsta. Tiesa, nors pavėluotai,

kolūkyje pradėjo darbą traktori-

ninkas drg. Paltanavičius, ta-

čiau nespėjus jam išarti ke-

letą vagų MTS traktorinės bri-

gados brigadininkas Ankudavi-

čius liepė vykti su traktoriaumi

i „Spindulio“ kolūkį. Kolūkio

valdyba kreipėsi i MTS vado-

vus, kad gražintų traktorių, ta-

čiau, kol traktorius bereikalin-

gai važinėjo, sugedo prikabin-

amasis inventorius, ir kelias die-

nas nebuvo galima dirbti. Tai

ne vienintelis neorganizuotumo

ir drausmės laužymo faktas.

Dėl MTS vadovų nerangumo,

blogo vadovavimo traktorinėms

brigadoms ir mechanizatori-

ams labai silpnai išnaudojama

technika ir kituose kolūkiuose.

Praeina geriausi žiem-

kenčių sėjos terminai, i Kazlų

Rūdos MTS traktorių sėjamu-

jų darbo planas įvykdytas vos

10 procentų. Pagrindinė atsil-

kimo priežastis yra ta, kad

MTS nepatenkinamai pasiruo-

šė rudens sėjai, nerūpestingai

atremontavo sėjamasias, vėlai

ir toli gražu ne visas pasiuntė

i kolūkius. Tenka pasakyti,

jog panašios klaidos buvo daro

mos atliekant pavasario sėja,

bet išvados iš jų nepadarytos.

lyžtas jau sudaro jėgą.

Tad vieningu, suderintu žingsniu didžiųjų uždavinių ke-liuy

METŲ GALE KANADOS
GYVENTOJŲ BUS 15 MIL.

Statistikos biuras apskaičia-vo, kad Kanados gyventojų skaičius turėtų būti 15.000.000 Naujų Metų išvakarėse.

Konfederacijos metu, 1867 metais, Kanada turėjo 3.789.257 gyventojų.

Imigracija labai prisidėjo pokariniam laikotarpyje prie šio padidėjimo. Bendras pa-didėjimas nuo 1946 metų bu-vo per 2.500.000. Trečdalis arba 880.000 buvo imigrantai. Didžiausi imigracijos metai bu-vo 1951-mieji, kai 194.391 at-vyko Kanadon, didžiausias skaičius nuo 1913 metų, kada atvyko apie 400.000.

Ontario yra 4.897.000 gy-ventojų; Quebec 4.269.000; Britų Kolumbija 1.230.000; Alberta 1.002.000; Saskatche-wan 861.000; Manitoba, 809.000; Nova Scotia, 663.000; New Brunswick, 536.000; Newfoundland, 383.000; Prin-ce Edward Island, 106.000; Northwest Territories, 16.000; Yukon, 9.000.

Kanados gyventojus sudarė 1867 metais maždaug 60% britai, 31% prancūzai ir 9% kitos tautybės. Šių dienų san-tykis yra maždaug 47 britų, 30 prancūzų ir 23 kitų tautų.

Jei Kanados gyventojų skai-čius augtų dabartiniu tempu, 2003 metais Kanada turėtų 20.000.000 gyventojų. (CS).

KANADOS REKORDINĖ
NAMŲ STATYBA
1953 METAIS.

Central Mortgage and Hau-sing Corporation'o valdinin-kaai spėja, kad šiais metais bus užbaigti 90.000 — 95.000 na-mų vienetai.

Ankstyvesnis rekordas bu-vo 1950 metais — 89.000 na-mų.

Ši namų statybių padidėji-ma galima priskirti didele da-limi geresniam statybos me-džiagos pristatymui ir tam faktui, kad darbininkų gavi-mas nėra toks sunkus, kaip kad tai buvo tuojau po karo. Prie to dar prisided

Apie lietuvius Venecueloje

PER ŠIAURINĘ AMERIKĄ. MISIJOS KANADOJE.
GAMTA IR GYVENIMO SĄLYGOS VENECUELOJE.
VENECUELOS LIETUVIAI.

Pasikalbėjimas su keliaujančiu misionierium kunigu
Antanu Sabaliausku.

Plačiai žinomas misionierius, rašytojas ir „Tėvų Kelio“ redaktorius kun. A. Sabaliauskas nuolat keliauja. Apie savo misijas ir keliones yra parašęs įdomią knygą „Nuo Imsrės ligi Orinoko“. Be to yra išvertęs eilę religinio turinio knygų, kurias atsidėjęs platina.

Jau keli metai kai jis yra apsisistojęs ir pastoviai, kiek jam įmanu, gyvena Venecueloje, jos sostinėje Caracas mieste (Casa Parroquial La Vega, Caracas, Venezuela, S. A.). Ten jis redaguoja „Tėvų Kelį“.

Bet Venecueloje jis nenusėdi ir, pagal savo pašaukimą, o, gal, dalinai ir pagal prigimtį, nuolat išvyksta kitur. Kanadoje jis lankosi dabar jau ne pirmą kartą.

Grįždamas iš misijų Sudbury, pakeliui aplankęs Ottawą ir kitas lietuvių kolonijas, užsuko jis vėl į Montrealį ir ta pačia proga apsilankė „Nepriklausomos Lietuvos“ redakcijoje.

Įdomu buvo su didžiuoju keliauninku ir žymiuoju misionierium pasikalbėti.

— Jūs vis keliaujate? —
taikau į linksma svečio nuotai ką.

— Tai jau! Visą gyvenimą...

— Dabar iš anapus?...

— Manote iš anapus Karibų jūros? Taip, ten gyvenu, bet dabar tai iš Sudburio... Kanados... Čia turėjau misijas. Misionieriui kartais tenka iš toli atkelti...

— Kaip gi sekėsi?

— Esu labai patenkintas. Po misijų visas knygas, kiek jų buvau atsivežęs, išpardaviau ir dabar, va, net jums negaliu padovanoti...

— O, aš seniai jau esu Jūsų knyga „Nuo Imsrės ligi Orinoko“ įsigijęs ir net pasinaudojęs jos ištraukomis, apie Indiją ir indų kastas.

— Tai aš žinau, nes ir aš skaitau Jūsų laikraštį.

— Bet Tamsta nežinau, kad vėliau šios ištraukos jau buvo panaudotos kitų laikraščių ir pažymėtos, kaip „Nepriklausomos Lietuvos“ originalas...

— Tai mažas nesusipratimas...

— Čia kalta tavo barzda, — isiterpia svečią lydis kun. Kulbis. — Matai, už tavo barzdos žmonės tavęs ir nemato... — juokauja kun. Kulbis.

— Tikrai Jūsų barzda, kaip ir Jūsų vėliava, iš kurios visur Jus galima atpažinti, — sakau, prisimindamas vieną atvejį iš Čikagos lietuvių kunigų suvažiavimo. Atvaizdas labai neaiškus, bet iš barzdos visai aišku, kad pirmoje eilėje sėdi kun. A. Sabaliauskas...

Taip linksmi pradėję pašnekėsį ir net aptarę ir kitą garšią kunigo barzdą, būtent dabartinio VLIKo pirmininko kun. M. Krupavičiaus, pereiname prie rimtos temos.

— Pasitaikius tokiai gerai progai, kaip kad ši, kai Jūs, gyvenę jau kelis metus Venecueloje ir gerai pažįstate vietos sąlygas ir lietuvių gyvenimą, — būkite malonus pasisakyti apie tenyksišias sąlygas ir, gal, tūlas perspektyvas. Beje, teko tūlį spaudoje skaityti, kad ten, pas Jus — Venecueloje, kartais net baltąjį suvalgo vietiniai indėnai?

— Apie suvalgymą nieko negalėčiau pasakyti, bet kad Venecuelos valdžios ir Venecueloje apsigyvenusių ir valdančių žmonių sugyvenimas su čia buviais — indėnais nesiseka, tai yra tikras faktas. Jų kova nesibaigia ir nežinia kada baigsis. Indėnai gyvena miškuose ir kalnuose ir jokių ryšių su valdžia ir civilizuo-tuoju pasauliu neturi. Indėnai neprisileidžia nei iš tolo. Neprišleidžia nei misionierių. Kiekvienam prie jų besitariančiam — mirtis.

— Tai kokie gi santykiai?

— Jokių. Valdžia vis dėlto indėnais rūpinasi. Bent tiek, kad iš lėktuvų jiems numeta druskos ir kitų būtiniausių reikmenų. Miškuose ir kalnuose gi indėnai gyvena, kaip laukiniai.

— O kaip gyvena lietuviai?

— Galima sakyti, kad beveik visi lietuviai gyvena gerai. Ypač gerai gyvena visoki specialistai profesionalai — gy-

dytojai, inžinieriai, prekybininkai. Jiems nereikia nei egzaminų laikyti, nei Lietuvos mokyklų diplomai ir bendrai pažymėjimai pripažįstami. To dėl specialistų yra šikūrusių ne tik gerai, bet tiesiog puikiai.

— O eilinių darbininkų?

— Eiliniams darbininkams gyvenimo nėra. T. y. — mūsų darbininkams, nes jie pripratę gyventi kitose sąlygose. Ten eiliniai darbininkai uždirba labai mažai ir todėl te gali išgyventi tie, kurie moka labai pigiai maitintis. Butas ten mažai kainuoja, nes išties metus pastoviai šilta. Daugiau negu šilta. Šilima yra ta priežastis, kuri daugumai mūsų tautiečių yra nepakeliamas. Ji tiek kankina, kad dėl jos daugelis meta ir geras gyvenimo sąlygas ir traukiasi į vėsesnius kraštus.

Svečias plačiau pasakojo apie gamtines gyvenimo sąlygas.

— Venecueloje žmogus kiekviename žingsnyje turi sau gotis. Upės pavojingos, nes jose pilna krokodilų ir kaimynų (mažiukų krokodilinių) ar ba plėšrių žuvų. Ten upėje ne pasimaudysi. Maudytis galima tik tai jūroje, bet ji ne visiems pasiekiamas. Iš jokio gyvo šaltinio nevarto vandens ne atsigersi, nes tuoju apsinuodysi ir užsikrėsi liga. Žolėje neatsigūsi, nes joje knibždėte knibžda visoki gyviai, kurie tuoju prikimba, įsikverbia po oda ir sudaro skaudulius, kuriuos sunku gydyti. Net ranka per žolę nepabruksi, nes tuoju prikimba visokių er-

kių, kurios bematant išikraus-tys po oda ir sveikas dingęs... — Jūs esate tikri gamtos kaliniai...

— Bet už tai mes nepasakytiniai iš kitos pusės, — griausi kun. A. Sabaliauskas. — Mes, Venecueloje beturėdami tikrai apie 2.000 lietuvių, su vaikais drauge, mes per metus išplatiname už 4,5 tūkstančio dolerių vien lietuviškų knygų.

— Tikrai vertas pasididžia vimo faktas! — sutinku.

— O kiek jūs išplatinate? Kiek Kanados lietuviai išperka knygų?

— Sunku pasakyti, — bandžiau išsisukinėti.

— Kiek gi Kanadoje yra lietuvių?

— Apie 20—22.000.

— Tai kiek čia išperkama knygų? — stipriai kibo kun. Sabaliauskas.

— Man regis, kad visoje Kanadoje už tiek neišperkama, bet bijau apsiriki, nes tikrų duomenų neturiu. Visokių atveju per „Nepriklausomą Lietuvą“ tiek neišperkama...

— Girdėjau, — sako svečias, — kad yra net vadinamų inteligentų šeimų, kurios per visą laiką nėra nusipirkusios nė vienos lietuviškos knygos...

— mane spaudė prie sienos kun. A. Sabaliauskas.

— Gal tie inteligentai, kurie neperka visai lietuviškos spaudos, — nesu tikras, ar tokių yra, — gal galvoja, kad jie ir nepirkdami knygų jau yra inteligentai... — bandžiau juokauti. — Bet turiu pasakyti, kad yra ir pastoviai perkančių lietuviškas knygas, — tę-

CBC radio mokytojas L. Holmes aiškina vaikams gamtos dalykus. Atvaizde jis su kanadiškos žąsies mod. tarp vaikų.

sudainuodamas keletą dainų. Ta proga choras susilaukė gražių sveikinimų ir linkėjimų dar tvirtesniais žingsniais žengti į kultūrinį lietuvišką darbą. Be choro, minėjimo programoje pasirodė Jaunųjų Tautinis Ansamblis vadovaujamas mokytojos A. Mikelonienės ir mažiųjų deklamatoriai.

Šių metų rugsėjo mėnesio 8 dieną ir Didž. Lietuvos Kunigaikščio Mindaugo minėjimas praėjo ypatingai iškilmingai. Minėjimas įvyko rugsėjo 27 dieną pradėtas radijo bangomis. Tą dieną per Lietuvos Radijo Valandėlę skambėjo įspūdingi Radijo Valandėlės Vėdžio Z. Juknevičiaus, šiai dienai pritaikyti žodžiai ir Šv. Cecilijos vohoro dainos, muz. Vac. Rymavičiui dirikuojant. Kad šį įvykį geriau įamžinti, valandėlės vedėjo rūpesčiu buvo pakviestas Pasaulio Lietuvių Archyvo įgaliotinis Argentinoje, kuris viską užfiksavo foto filme.

L. Kančauskas.

KAIP BRAZILIJOJE KURIASI LIETUVIAI.

Prie Central do Brasil geležinkelio, tarp Suzano ir R. Pires miestelių, jau nuo seniai gyvena keli, gražiai įsikūrę ūkininkai lietuviai: Al. Kavaliauskas, B. Paberžis, J. Šiaučius, J. Skystimas, K. Andreika ir kt. Šios apylinkės dar keli tautiečiai ūkininkauja kaip nuomininkai ar pusininkai. Suzano mieste gyvena dar dvi šeimos. J. Šiaučius čia atsikėlė dar visai neseniai ir uždarbiauja su savo automobiliu.

Lietuviai čia gyvena išsiskirstę ir jokios labiau suglaustos kolonijos nesudaro. Vienas iš didesniųjų naujienų tai Dr. Arnoldo Felmano steigia-

Lietuvos L. K. Pirmininkas

APIE KOMUNISTŲ PIVERČIAMUOSIUS DARBUS IR SPECIALŲ TAM KLAUSIMUI TIRTI JTO KOMIT-Ų

LLK-to pirmininkas V. Sidzi-kauskas tuo svarbiu klausimu spaudai padarė pareiškimą:

Klaus.: Ar kas nors lietuvių liudijo Tamstos suminėtam specialiam komitetui?

Ats.: Visa eilė. Jų parodymai padaryti po priesaika ir tin kamai, paliūdyti buvo įteikti raštu, o Dr. Mykolas Devenis, Lietuvos Laisvės Komiteto parašytas, davė J. T. Komitetui parodymus žodžiu. Dr. M. Devenis, nors ir Amerikos pilietis, buvo pirmosios bolševikų okupacijos pradžioje suimtas Lietuvoje, NKVedistų tardytas, kankintas, nuteistas ir iš-tremtas į Vorkutą, Pečoros upės žiotyse. Vorkutos priverčiamojo darbo stovykla yra tikras pragaras žemėje. Dr. Devenis išbuvo tame pragare daugiau metų ir tik dėl to, kad jis yra gydytojas, išliko gyvas.

1942 m. jis buvo Amerikos vyriausybės išlaisvintas. Taigi dr. Devenis yra gyvas bolševikų žiaurumo ir nekaltų žmonių kankinimo liudytojas. Jis pavaiždavo sąlygas, kuriose gyvena ir miršta nelaimingosios komunistų režimo aukos, jų tarpe daugelis lietuvių, — sako V. Sidziškauskas.

Klaus.: Ar specialusis JT ir Tarpt. Darbo Biuro Komitetas baigė savo darbą?

Ats.: Taip. Jis surašė platų ir dokumentuotą 621 spausdin-

sia teisinti kanadiečius, nors kažin, ar tam turėjau rimto pagrindo? — Na, tai vis dėlto jūs pažymėkite, kad mes, Venecueloje gyvenę lietuviai, tvirtai laikomės lietuviškos barzdos. Atsiminkite, kad Venecuelos lietuviai ir premiją rašytojams sudarė. O kas daugiau tą daro?

— Deja, kol kas daugiau negirdėti, — teko sutikti.

Bet kun. A. Sabaliauskas prisiminė, kad jis jau turįs būti pas pp. Stankevičius, todėl išskubėjo su kun. Kulbiu ir juos vėžusiu kažkokio ten Amerikos generolo duota mašina, jau vairavusiu p. Orentu.

Šio pripuolamai atsitikio ir skubiai improvizuoto pasikalbėjimo neautorizuotos nuotrupos skaitytojams ir patiekiamos.

Ats.: Bolševikų įvestos Lietuvoje baudžiosios lietuvių darbo žmogaus išnaudojimo bei šimtus tūkstančių lietuvių kankinimo ir marimo vergų darbo stovyklose Sibire ir kitur atskleidimas iš Jungtinių Tautų tribūnos turi didelės reikšmės Lietuvos laisvinimo bylai. Todėl Lietuvos politiniai veiksniai laisvajame pasaulyje stengiasi įjungti į tą akciją visas lietuvių organizacijas visame pasaulyje, sukelti laisvojo pasaulio viešąją opinią prieš komunistų žiaurumus ir paveikti demokratinių valstybių delegacijas J. Tautose, kad jos aktyviai dalyvaudų to klausimo svarstyme ir balsuotų už rezoluciją, kuri pasmerktų tokius komunistų darbus ir verstų Sovietų vyriausybę panaikinti priverčiamojo darbo sistemą tiek pačioje Sovietų Rusijoje, tiek jos okupuotose Vidurio ir Eu-

Nukelta į 4 puslapį.

Pavasaris Buenos Aires

Atėjus rugsėjui, kaip visoje Argentinoje, taip ir Buenos Aires, gyvenimas pakrypsta įdresnės kryptimi, o gamta pagrindinai keičia savo veidą: saulė vis augštyti kopdama neigali spindulių žemei, — sprogsta medžių lapai, žemę pridengia žalios kilimas, margintas gyvų gėlių žiedais. Tai vis pavasario nuopelnas, kuriam atsidėkodami argentiniečiai rugsėjį rengia jo iškilmingą sutikimą su linksmais šokiais, krautinių vitrinų puošimu, pavasarinį madų demonstraciją ir pan.

Lietuvių kolonijoje taip pat stengiamasi pagerbti pavasarį, nors lietuviškomis akimis žiūrint keistu laiku atėjusi, bet ne simato tokių nuotaikų, kokias galima matyti pas argentiniečius. Šių metų pavasaris daug judrumo įnešė į lietuvių tarpą, dėl ko rugsėjis buvo gausus įvairiais kultūriniais parengimais ir gražiais rugsėjo 8 dienos minėjimais.

Turiningoje kalboje skaitininkas iškėlė opų lietuvių šis laikymo klausimą ir jaunosios kartos auklėjimą lietuviškoje dvasioje. Kadangi skautų organizacija yra auklėjimui tinkamiausia, ragino visus tėvus leisti savo vaikams dalyvauti skautų organizacijoje, pabrėždamas: „Mūsų mokslas, mūsų jėgos Lietuvai Tėvynei!“ Po to, sekė trumpa skautiška programa su deklamacijomis ir dainomis, o gen. T. Daukantas savo gražaus amžiaus suka-kties proga buvo skautų rankomis tris kartus pakeltas su kėde.

Pavasario sutikimas.
Specialų pavasario sutikimą

su karalienės rinkimo tradicija ir kiamis įvairenybėmis, surengė Buenos Aires Lietuvių Klubas. Deja, šiais metais sutikimas nebuvo toksai įspūdingas, nes jį nustelbė tą patį vakarą, t. y. rugsėjo 19 dieną, lietuvių parapijos salėje vykusio „Atžalyno“ premjera, kur su-plaukė lietuviai, net iš tolimiau šių kampų.

Argentinos lietuvių jaunoji karta, į šį kraštą atvykus tremtiniais, pakrypo daugiau lietuviškon pusėn, nes tremtiniai ėmėsi to jaunimo traukimą į kultūrinę veiklą. Lietuviškos dainos ir meno mylėtojai suorganizavo tautinį Ansamblių, o Lietuvos teatrų ir scenos aktoriai — vaidintojų grupes. Šiaulių ir Klaipėdos teatrų aktorius J. Valentinas, matydamas, kad Tautinio Ansamblio jėgos yra tvirtos ne tik dainai, bet ir vaidybai, ėmėsi Kazio Binkio „Atžalyno“ pastatymo darbo ir po penkių mėnesių kieto darbo, pasirodė scenoje, tuo įnešdamas didelį įnašą į Argentinos Lietuvių Kultūrinę gyvenimą. Tenka džiaugtis, kad J. Valentinas pasiryžęs „Atžalyną“ antrą kartą, lapkričio 1 dieną pakartoti Buenos Aires lietuviams ir vėliau pasirodyti platesniame apylinkių lietuvių scenoje.

Minėjimai.

Prieš metus laiko Argentinios Lietuvių Centre, muz. Alf. Petratis suorganizavo chorą, kuris nebūrė į gražų meninį vietą nemaža čia gimusio jaunimo būrelis. Per metus laiko choras sparčiai pažengė pirmyn ir rugsėjo 26 dieną, minėdamas savo vienu metų su-kaktį, visiškai gražiai pasirodė

Pavasaris SLA nuosavybėje.

Susivienijimo Lietuvių Argentinoje nuosavybėje pavasaris rodo savo įnašą: sprogsta sodelių medžiai, želia sodri žolė ir... vis daugiau jaunimo rodois gražioje šokių aikštelėje. Su pavasariu matosi organizacinis pagyvėjimas ir naujos Centro Valdybos išaugimo galimybės, nes šiuo metu vyks ta visuose skyriuose balsavimas. Neužilgo pasirodys balsavimo rezultatai. Kad tinkamai pagerbtų SLA senąją vado vybę, SLA 4-sis skyrius, rugsėjo 27 dieną surengė gražų pagerbimą, kuris praėjo jaukioje nuotaikoje.

Neužilgo prasidės „asado“ sezonas, kur sekmadieniais galės susirinkti lietuviai ir SLA sodelį ir pasivaikšinti argentiniečių tradiciniu ir daugelio lietuvių pamėgtu „asado“ kepsniu. Vėl liepsnos dideli ugnies laužai, o ant jų keps ant jėgų pamauti avinai...

L. Kančauskas.

„Plano Felmanas“, t. y. su banko garantija, kad, jeigu pir-kėjas, įmokėjęs pusę prestatos-nų, panorėtų nuo pirkinio at-sisakyti, gali atsiimti įmokė-tus pinigų ir gauti dar 6% pelno. Dr. A. Felmano žemių pardavinėjimo raštinė yra S. Paulyje, Rua Cons. Crispiniano 20.

Hamburgėzos gyventojai.

Antanas Raslanas, iš Anastazijaus vilos, baigia statydinti namus V. Hamburgėje. Rugpjūčio 1 d. įvyko stogo uždengimo iškilmės su alučiu, kuriame be Raslanų dalyvavo Tamauskai, Žarkauskai, Stuokai, Lašai, Putvinskai ir dar daug Anastazijaus lietuvių. A. Raslanas dirba Light and Power kompanijoje. Yra vienas iš tų Anastazijaus lietuvių, kurie savo mokyklos (Dr. J. Basanavičiaus) išlaidų ir lietuvių reikalais rūpinasi nesigailėdami nei darbo, nei pinigų. Todėl ypač malonu, kada šie mūsų tautiečiai įsikuria vis tvirčiau. Raslanų namas Hamburgėje bus gražus.

Central do Brasil.

Šios kompanijos vedami keliai iš S. Paulo į Amazoniją perkerta Minų, Goiazio ir Mato Grosso valstybių dalį, atidaro rydams naujus žemių plotus kolonizacijai. Gyva kolonizacija vyksta ypač Xingū ir Koluoson upių baseinuose, kur žemė derlinga, o be to randa-ma deimantų, aukso ir mine-ralų. Pirmieji kolonistai įsikūrę Ferro upės slėnyje, buvo japonai. Dabar ten jų yra dvi kolonijos. Pernai pasirodė ir italų, o greta jų ir lietuvių. Žemė čia dar nebrangi. Už ha-

mokama nuo 200 iki 1000 kru-zeirų. Todėl daug sanpauliškių ar kitur įsikūrusių lietuvių perkasi didelius plotus, tikėdamiesi, kad čia bus antra „Paranos šiaurė“ ir jų investuoti tūkstančiai virs milijonais. Bet čia gyventi ryžtasi tik vienas kitas. Ligšiol prie Koluoson yra tik trys: Karolis Dylis, F. Kuršas ir A. Anis. Vėdės tik F. K. Tad pas jį du kiti turi pensiją. Visi turi savas palapines, o aplinkui didelius skynimus, rogas, kur sodina daržovius, ryžių ir pupų. Kuršai laiko sau ir kiaulių, užpildo jau ir karvę, kurią atveš kompanija. Vištų turi visi. Be darbo ūkyje eina dirbti prie kelio tiesimo ir tiltų statymo. Parduoti galima viskas: čia viską suvalgo kompanijos darbininkai ir garimpieriai.

M. Kareska dainuoja „A Gazetos“ radijofone.

Garsioji brazilų liaudies dainų interpretatorė lietuvių M. Kareska neseniai grįžo iš Europos ir vėl pasirašė kontraktą su Radijo „A Gazeta“ vadovybe. Anksčiau M. Kareska turėjo kontraktą su Kultūros departamentu. Į Europą buvo išvykusi kartu su maestro Klais. Koncertavo Paragvajuje, Londone ir kituose didmiesčiuose. Grįžo išbuvusį ten net 5 mėnesius.

M. Kareską kolkas S. Paulio lietuviai pažįsta tik iš jos dainų, girdimų Municipaliniam Teatre ir per radiją. Šiuo atžvilgiu ji priklauso daugiau brazilams negu mums, bet reikia tikėtis, kad prie pro-gos ji pasirodys ir mūsų kolonijoje. (Žinios).

Iš visur ir apie viską

■ Britai tikisi iki 1955 metų Londono keleivinį aerodromą paversti ištaigingiausiu, patogiausiu ir geriausiu pasauly. Tam skiriama 19 milijonų dol. Šalia kitko bus įrengtas helikopterų susisiekimas tarp miesto ir aerodromo, kuris yra 15 mylių į pietvakarius nuo Londono. Paskutiniaisiais metais per Londono aerodromą perėjo 860.000 keleivių. 1960 metais tai skaičių tikimasi padidinti iki 3.000.000.

■ Prieš dešimtį metų sausumoje, Parakuti kaime, pradėjo veikti ugniakalnis. Meksikietis ūkininkas arė miežiams dirvą. Staiga jis pajuto, kad po jo kojomis kaista žemė. Gražios jo arimo vagos pradėjo plėstis ir kilti augštyti. Staiga sprogo visa dirva ir ugninė lava pasipylė per laukus. Pirma kartą žmonijos istorijoje žmogus buvo ugniakalnio atsiradimo liudininku. Vargšas ūkininkas spėjo laiku pasprukti iš degančios žemės, bet jo laukas sudegė. Dabar tas ugniakalnis jau 500 metrų augščiau ir lava užpylė plačią apylinkę.

LLK PIRMININKAS...

Atkelta iš 3-čio puslapio. Atkelta iš 3-čio puslapio. Atkelta iš 3-čio puslapio.

Kiekviena lietuvių organizacija ir pavienis lietuvis turi prie šio labai svarbaus reikalo aktyviai prisidėti. Organizacijos ir pavieniai asmenys kreipiasi į gyvenamojo krašto vyriausybę ir į pavienius jos narius, į parlamentus, į įvairių religijų dignitorius bei įtakingas organizacijas, į vietos spaudą, prašydami, kad vyriausybė duotų savajai delegacijai J. T. nurodymų palaikyti Jungtinių Amerikos Valstybių gražią iniciatyvą ir reikalauti:

1) kad būtų pasmerkta priverstinio darbo praktika, įvesta komunistinio režimo kraštuose;

2) kad ši nežmoniška priverstinio darbo praktika būtų panaikinta;

3) Kad JTO sudarytas Ad Hoc Komitetas priverčiamam darbu tirti taptų nuolatinė institucija, kuri tirtų visas dirbančiųjų darbo sąlygų fazes ir darytų žygius, kad ateiityje priverčiamasis darbas niekur nebūtų praktikuojamas;

4) kad reikalautų komunistinio režimo pašalinimo iš kraštų, kuriuos jie tebelaiko okupuotus.

Visuotiniai į tą darbą įsijunkime tuojau ir darysim žygių neatidėliokime, nes reikalingas skubus, — sako min. V. Sidzikauskas.

■ Lietuvos nepriklausomybė de facto ir de jure JAV buvo pripažinta 1922 m. liepos m. 27 d. Pirmuoju pilnateisio ūgaliotu Lietuvos respublikos ministru buvo Valdemaras Carneckis, rusų išvežtas į Sibirą. Pirmasis pilnateisio Lietuvos konsulas Jungtinėse Amerikos Valstybėse buvo įsteigtas 1923 m. liepos mėn. 12 d. Taigi, liepos 12 d. minėjimo 30 metų sukaktį nuo Lietuvos Konsulato New York'e įsteigimo ir jo oficialaus pripažinimo iš Jungtinių Amerikos Valstybių vyriausybės pusės. Pirmuoju konsulu buvo dr. Julius Bielskis, kuris šiuo metu yra Lietuvos garbės konsulas Los Angeles, Calif. Lietuvos konsulas Chicagoje buvo įsteigtas kiek vėliau. Pirmuoju konsulu Chicagoje buvo Povilas Žadeikis, dabar Lietuvos ministeris Washington'e. New York'e dabar yra generalinis konsulas. Generaliniu konsulu yra Jonas Budrys. Teisininkas Šalna yra garbės konsulu Bostone.

■ Owyann Oak parke, Baltimoro, Md., buvo suruoštas Tarp tautinis Festivalis, kuriame dalyvavo 35 tautinės grupės, jų tarpe ir lietuviai. Didesnė kitų tautų dalis daugiausia dėmesio kreipė į komercinę savo eksponatų pusę. Už gražiausiai atliktus tautinius šokius dovana skirta lietuviams.

■ Eltos žiniomis, krikščionių demokratų partijos centro komitetas dabar yra Jungtinėse Amerikos Valstybėse tokios sudėties: Dr. Pr. Bagdanavičius, A. Bendorius, J. Jakušionis, Dr. D. Jasaitis, J. Jasikevičius, St. Lušys, P. Minkūnas, Prof. K. Pakštas, P. Vainauskas ir Dr. Vl. Viliamas. Centro komiteto pirmininkas yra Pranas Vainauskas.

■ Ginčas, kuris tarp Anglijos ir Prancūzijos prasidėjo 1066 m., atsikūrė Haagos tarptautiniame tribunole. Ginčas liečia grupę mažųjų salelių, kurios yra Anglijos kanale. Jos yra žinomos kaip Minquiers ir Ecrehos salelių grupė. Svarbiausias ginčo punktas yra kontroliavimas didelės elektros jėgainės, žuvavimo teisės ir austrių auginimas. 1066 m. iš Prancūzijos įsiveržė į Angliją vadinamasis Užkariautojas William su savo legionais. Nuo to laiko ir prasidėjo ginčas dėl minėtų salelių. Ir štai dabar, po beveik 900 metų, tą ginčą turės išspręsti Haagos tarptautinis tribunolas.

■ Italijos ambasados JAV kultūriname biuletenyje pranešama, kad darant tyrimus iškasenų, atrastų po Šv. Petro baziliką Vatikane, pavyko iš-

KOKS SKIRTUMAS TARP „PARAMOS“ IR BANKŲ?

Palyginkime „Paramos“ kredito unijos Toronto imamų palūkanų dydį už paskolas su palūkanų dydžiu bet kurios finansų kompanijos. Sulyginimo dėliai daleiskite, kad „Parama“ ir Finansų kompanija išdavė 1200 dol. paskolos ir iš 12% metinių palūkanų ir kad paskolos gražintinos ratomis per 12 mėnesių.

„Parama“ apskaičiuoja palūkanas nuo faktinės skolos, o finansų kompanijos visą laiką nuo pradinės skolos. Rezultatas gaunamas kaip žemiau patiekta.

1. „Paramos“ kredito unijos palūkanos per 12 mėnesių:

Kiek mėn.	1% nuo \$:	Palūkanų \$:	Skolos \$:
1.	1.200....	12....	100
2.	1.100....	11....	100
3.	1.000....	10....	100
4.	900....	9....	100
5.	800....	8....	100
6.	700....	7....	100
7.	600....	6....	100
8.	500....	5....	100
9.	400....	4....	100
10.	300....	3....	100
11.	200....	2....	100
12.	100....	1....	100

Iš viso \$ 78% ir \$ 1200 skolos.

Be to tenka atkreipti dėmesį, kad „Paramos“ kredito unijos paskolos yra apdraustos. Jeigu paskolos gavėjas miršta arba nustoja darbingumo, jo skolą grąžina „Paramai“ draudimo kompanija. Paskolos gavėjo paveldėtojai ir žirantai nuo atsakomybės atpalaiduojami.

P. Š. Broliai partizanai tėvynėje savo gyvybę aukuoja už lietuvių šviesesnį rytojų. Pradžiugink vargstančius savo auka.

NAUJI RAŠTAI

Don Bosko. TAIP JIS KALBĖJO. Parengė kun. A. Sabaliauskas. Sp. Immaculata, 1953. Venesuela - Caracas. 132 pusl. Kaina ir adresas pažymėti.

„DARBAS“ Nr. 3 (18).

Kiekvienam labai svarbu!

KAIP SUTAUPYTI KELI ŠIMTAI DOLERIŲ PERKANT MEDINIUS BALDUS?

KAIP SU \$ 20 UŽDIRBTI \$ 200?

KAIP APSPROGINĖJUSIUS, APTRINTUS IR SU-

TEPTUS BALDUS, paversti naujais ir BRANGIAIS?

KAIP BERŽAS, KLEVAS ar net PUŠIS PAVERTI

Į „MAHAGONY“, „WALNUT“, „CHERRY“ ir kt.?

Kaip NEDARBO METU UŽSIDIRBTI gražų PINIGĄ?

Visa tai gali kiekvienas su juokingai mažomis išlaidomis.

Platesnės informacijos gausite, parašę šiuo adresu:

P. O. BOX 24, STATION „C“, MONTREAL, P. Q.

(Atsakymui prisiųskite pašto ženklą).

vyko laikinai pašalinti visą kompromituojančią Sorgės bylą, gulincią Gėstapo arihyvuose. Jis ir vėliau budriai ir sumaniai apsaugodavo Sorgę panašiais atvejais. 1939 m., kada ambasadorius Ottas paskyrė Sorgę ambasados spaudos attache, Gėstapas vėl tikrino jo bylą. Sorgė ir vėl nebuvo susektas.

1933 metų vasarą, apsišarvavęs žurnalisto kredencialais ir nacių partijos nario pažymėjimu, Sorgė atvyksta laivu Japonijon. Su šaltu pasitikėjimu jis žengia nuo laivo tiltelio į Japonijos žemyną. Jo tikrosios pareigos betgi, kaip Sorgė rašo, buvo tokios: „politinės situacijos įvertinimas, žinios apie Japonijos ekonominę padėtį ir karinių paslapčių išgavimas“.

Sorgė su dideliu atsargumu ėmėsi šių uždavinių įvykdymo. Jis griežtai atsisakė palaikyti bet kokius ryšius su vietine japonų komunistų partija ir su Sovietų ambasada, nebent tik bėdos atveju. Jis irgi pareikalavo, kad jo padėjėjai nebūtų rusų tautybės. Raudonosios Armijos Kėtvirėjam Biurui su tomis sąlygomis sutikus, komunistų partijoms visame pasaulyje buvo duotas įsakymas suverbuoti Sorgę tinkamus ir neįtartinus padėjėjus.

Įdomi kolekcija komunistinių paskelbimų pradėjo rengtis kelionės visuose pasaulio žemynuose. Tyliai, tyliai jie pradėjo plasnėti Japonijos link. Vienas iš keičiausių agentų buvo augšto ūgio, stipriai sudėtas Branko De Voukelitchas, 28 metų amžiaus jugoslavų kilmės Paryžiaus gyventojas. Neva menininkas, neva architektas ir šiaip sau bastūnas, Voukelitchas buvo Prancūzijos komunistų partijos narys ir dirbo elektros tiekimo kompanijoje Paryžiuje. Vieną dieną gatvėje Voukelitchas buvo užkalbintas jam nepažįstamo ruso komunisto:

— Pasiruošk kelionei uždaviniui atlikti, — tai pasakęs rusas pranyko.

Netrukus po šio susitikimo, Voukelitchas rado savo laiškus dėžutėje tris Marseille — Japonija laivokartes. Kaip ir Sorgė, Voukelitchas su žmona ir vaiku neturėjo jokių kliūčių Japonijon įvažiuoti. Kas gi galėjo Voukelitchą įtarti kaip šnipą? Jo kredencialuose buvo įtikinančiai parašyta, kad jis yra iliustruoto prancūzų žurnalo „Vue“ ir didžiausio jugoslavų dienraščio „Politica“ naujasis Tokijo korespondentas.

Maždaug tuo pačiu metu, už 6.000 mylių, Los Angeles mieste panašiu būdu buvo netikėtai užkalbintas kitas komu-

FAUSTINAS VIRKUS — LA GONAVĖS KARALIUS.

„The Marian“, pasinaudodamas iš JAV laivyno gauta medžiaga, paskelbė idomų straipsnį apie JAV lietuvių seržantą ir Haiti sargybų leitenantą Faustina Virkų, kuris buvo vainikuotas La Gonave salos karaliumi nuo 1925 iki 1929 metų. Ta sala yra apie 40 mylių nuo Haiti sostinės Port-au-Prince, ir turi apie 12.000 gyventojų.

Virkus 13 metų ištarnavo JAV marinių dalinyje Haiti respublikoje. Jis buvo gimęs Lietuvoje 1896 m. Jaunas su tėvais atsikėlė į Pensilvaniją. Lankė Pittstone mokyklą ir dirbo anglų kasyklose. 1915 metais įstojo į marinus. Atlikęs apmokymą — savanoriu pasisiūlė vykti į Haiti, kur vyko nuolatiniai sąmyšiai ir kur buvo JAV daliniai. Susilaužęs ranką kurį laiką buvo perkeltas į Kubą, bet vėliau vėl grįžo į Haiti.

Jam buvo pavesta Perodino kalnuose vadovauti vietinių žmonių įgulai prieš sukilėlius, kurie degino namus, grobė gyvulius ir žudė visus, kurie nesidėjo prie jų. Čia jis pagarsėjo savo taiklumu. Vieną kartą jis nukovė sukilėlį, pasiėmęs už palmės kamieno, apskaičiavęs, kur pasislėpusio jautriausia vieta ir per medžio kamieną paleido kulka, kuri jį nukirto.

Virkaus globon buvo pavesta ir La Gonave sala, į kurią tačiau baltieji nedrįso kelti kojos. Kartą jam buvo atvesta nuo La Gonavės salos grupės sukilėlių prieš Haiti. Tarp jų buvo ir moteris Ti Memenne, kuri davė suprasti esanti įtakinga toje saloje. Kai ji buvo teisiamą, Virkus įprašė jai parodyti gailėstiną gumą. Ji buvo paleista. Pasirodė tai būta pačios La Gonavės.

Kultūros ir visuomenės žurnalas. Eina kas trys mėnesiai. Leidžia LLD. Kaina metams 1 doleris. Adresas: 636 E. Broadway, So. Boston 27, Mass, USA. Žurnalas visais atžvilgiais atrodo rimtas.

„EGLUTĖ“ 8 nr. spalio mėnesio.

„Kolumbijos LIETUVIŲ ŽINIŲ“ 3—4 nr. Medellin. Laikraštėlis spausdinamas rotatorium. Leidžia spaudos platinto biuras. Adresas: Impresos Internacionales, Caracas No. 49—21, Colombia, S. A. Laiškams adresas: Apartado nac. 2336, Medellin, Colombia, S. A.

„PELEDA“ 3(12) nr. Atskiro nr. kaina 30 ct. Adresas: 87 Thorold Rd. W., Welland, Ont., Canada.

„SANTARVĖ“ 5 nr. 1953 metų.

(D)

Antrojo pasaulinio karo metu jis vėl tarnavo kariuomenėje. Jis komandavo marinių aviacijos dalinį Chapel Hill vietovėje, kol jam teko gulti į laivyno liginę Brooklyne, N. Y. Mirė 1945 m. spalio mėn. 9 d. ir palaidotas Arlington National Cemetery. Liko jo žmona Julia ir jo sūnus Faustinas. Virkus buvo apdovanotas šešiais JAV ir Haiti medaliais ir jo atminimas tebėra gyvas La Gonave saloje, kurios karaliumi tas lietuvis išbuvo ketverius metus.

Vienu dieną į restoraną užsuko Miyagio pažįstamas indas komunistas, Miyagi jį vadindavo Roy.

— Pasiruošk vykti Japonijon svarbiu uždaviniui atlikti — pranešė Roy. Čia pat jis perdavė Miyagiui 200 dolerių kelionės išlaidoms padengti ir pažadėjo menininkui, kad po mėnesio galės grįžti namo. Kai Miyagi jau buvo pasirengęs kelionei, Roy įdavė jam vieno dolerio banknotą, atkreipdamas jo dėmesį į serijos numerį.

— Kai Jūs būsite Tokijo mieste, kiekvieną dieną atvažiuok į sekite „Japonijos Pranešėjo“ skelbimų „Norime pirkti“ skiltis. Kada Jūs rasite skelbimą „Noriu pirkti Ukiyoe spausdintus“ atsakykite į šį skelbimą. Skelbėjas suteiks jums tolimas instrukcijas, — paaiškino jam Roy.

Atvykęs Japonijos sostinėn, Miyagi pradėjo sekti skelbimų skiltis. 1933 m. gruodžio 14 d. jo laukiamas skelbimas tilpo laikraščio skiltyje. Jis atsakė, ir jam buvo pranešta nuvykti į vietos skelbimų agentūros biurą, kuris buvo priėmęs šį skelbimą. Kada Miyagi ten nuvyko, prie jo priėjo nepažįstamas žmogus ir, ištraukęs dolerio banknotą, jam jį parodė. Tada Miyagi išsitraukė savo banknotą ir jie abu suslygino serijos numerius. Tokiu būdu Miyagi Yotoku ir Branko de Voukelitchas pirmą kartą susitiko, dėl ko jie buvo net pusę pasaulio apkeleivę. Keletai dienų nuo to susitikimo prabėgus, Voukelitchas nuvedė Miyagi į meno galeriją, kur jis supažindino amerikietį japoną komunistą su Sorgė.

Tuo pat laiku Richardas Rorge ieškojo sau artimiausio pagalbininko. Pasirinko Ozakį Hozumį, 32 metų amžiaus japonų žurnalistą ir politiką, gerų ir plačių ryšių bei sumanios galvos vyrą, kuris nors ir nebuvo komunistų partijos narys, bet smarkiai prijaudęs. Sorgė pažinojo Ozakį dar iš San-gachajaus laiku. Doktoras Sorgė instinktyviai nujautė, kad intymus Ozakio Japonijos politikos žinojimas ir jo draugystė su kunigaikščiu Konoye, tolimu imperatoriaus giminaičiu bei vienu iš didžiausių politikos vyrų, gali jo veiklai būti labai naudinga. Ir kaip vėliau paaiškėjo, Sorgė neapsiriko. Daugiau bus.

Juodoji ranka

4.

RICHARD SORGE

Auksaburnišku iškalingumu užpildytas blankas turėjo Sorigi nulemti gyvenimą arba mirtį. Jeigu Gėstapas neapsisūriųėtu ir prašymas būtų patenkintas, Sorgės, kaip sovietų šnipo, priedanga, būtų neabejotinai visapusiškai garantuota.

„Daktaras Richardas Sorge, vokiečių kariuomenės eilinis, Kielo universiteto studentas 1918 m., filosofijos daktaras Hamburgo uinversitete 1923-1925 m., techniško, finansinių ir politinių straipsnių iš Kinijos reporteris 1929-1933 m., nacių partijos narys 1933 m.“ Kas gi galėtų turėti bet kokią, kad ir menkiausią, įtarimą, kad šis lojalus ir darbštus Vaterlando sūnus galėtų būti Raudonosios Armijos generolas leitenantas?

Bet...!

Kas gi atsiktų, jeigu aiškiai pažymėta „Sorgės“ vardu byla atsirastų Gėstapo archyvuose? Tikrai nebūtų labai malonu perskaityti tokius faktus:

„Daktaras Richardas Sorge, vokiečių kariuomenės eilinis: komunistų agitatorius Kielo laivyno bazėj 1918 m.; komunistų agitatorius Ruhro anglų kasyklose 1920 - 1933 m.; ryšių karininkas komunistų partijoj Frankfurte 1921-1925 m.; Komunistų Internacinio Maskvoje špionažo mokinys 1925 m.; dviejų komunistinių veikalų autorius; nuo 1925 m. gyvenamoji vieta nežinoma“.

Užtektų tik žemiausios kategorijos Gėstapo valdininkui tai perskaityti ir įvykiai greitu tempu pradėtų riedėti, būtent: — suėmimas, koncentracijos stovykla, kankinimai ir mirtis.

Kad tokia byla, aiškiai pažymėta „Sorgės“ vardu, tunojo Gėstapo archyvuose, tai buvo faktas. O vis dėlto nieko neatstiktų. Gėstapas davė savo sutikimą pasirašydamas Sorgės prašymą, ir po kelių dienų Sorgė jau buvo priimtas nacių partijon nariu. Kad Gėstapas taip neapsisūriųėtu ir davė savo sutikimą, tai buvo irgi Maskvos nuopelnas. Tasai tūzas, kurį Maskva reikalui atėjus paklojo ant stalo, buvo vienas iš jos agentų pačioje Gėstapo širdyje. Sorigi nepavyko sužinoti jo pavardės, nors jis turėjo pakankamai duomenų apie jo buvimą žinoti. Lemiama momentą šiam agentui pa-

JUBILĖJINIS LAISKAS PR OF. ADOMUI GALDIKUI.

Didžiai Gerbiamas ir Brangus Maestro!

Spalio 18 dieną Jums ir ištirpdytą, atitrauktą gamtos Jūsų draugams ir gerbėjams laikas buvo sustojęs vieni akimirkai. Tą dieną mes intymų draugų ratelyje minėjome, o lapkričio 1 dieną „Grand Paradise“ salėje New Yorke viešai švėsimė Jūsų 60 metų sukaktį.

Tarp kūrybinės intuicijos liepsnos ir logoso, tarp turinio ir formos, tarp meno magijos ir techninio formavimo, tarp „orientališko“ ir „klasiško“ žmogaus vyko visa Jūsų gyvenimo kova dėl specifinės išraiškos. Tokia kova yra būdinga lietuvių kultūros pasireiškimams, kultūros, kuri daugeliu atvejų yra spekuliatyvinė, filosofinė ir abstrakti. Ji yra iš viso būdinga šiaurės kultūroms, nes šiaurės žmogus yra nelengva „uždaryti“ savo plačiai srovenančius jausmus Viduržemio jūros tautų harmoningos formos „korsete“. Tas nereikšmingas, kad tarp lietuvių nebuvo ar nėra gryno stilizmo siekių. Šios rūšies kūrėjais poezijoje yra Balys Sruoga ir Henrikas Radauskas, grafikoje — Vytautas K. Jonynas, tapyboje — Petras Kiaulėnas ir Vytautas Kasiulis, skulptūroje — Vytautas Kašuba. Jūs būtų sunku priskirti prie šios grupės. Jums pirmiausia „orientališkas“, romantiškas, ekspresionistinis, turinio žmogus.

Aš pavadinu Jūs turinio žmogum ir daug kam gal tas atrodys keistu dalyku, nes koki „turinį“ gali turėti gamtovaizdis. Neskaitant eilės žanrinų arba „literatūrinių“ paveikslų, kokiais yra pav., Jūsų didelis triptikas „Lietuva“, sukurta 1937 m. Paryžiaus Pasaulinei Meno Parodai, Jūs „Veja“, „Bulviakase“ ir „Malda“ — gaidikiškiausias ir gryniausias Jūs pasirodėte kaip tik savo „tiktaip-peizažuose“ (tremitėje ypač savo Freiburgo periode). Tai gi, apie koki ypatingą turinį čia galima būtų kalbėti?

Idomų prisiminti, kad ilgis šimtmečius pietų kraštų dailininkai nekuptyvavo grynojo peizažo ir net šiandien jis yra jiems svetimas. Šios specifinės kontempliacijos kūrinius pirmieji davė šiauriečiai — olandai, anglai, flamandai, vokiečiai ir kiti. Galop, su impresionizmo laimėjimu, peizažas laikinai užkariavo centrinę poziciją tarp kitų tapybos šakų. Impresionistai gi, kurie po Venecijos tapybos pirmieji atidavė duoklę gryno kolorizmo genijui, buvo kartu ir pirmieji, kurie iš esmės išėjo prieš literatūrinį motyvą mene. Jiems svarbiausia buvo sukurti formalistškai tobulą, šviesoje stilingai

BORIS GUSEV

Tiltas

Apyaksa.

3.

— Na, vyriausias, vadovauk! — pasakė teta Daša. — Ma-ne leisk ant tilto. Baisiai mėgstu stuksėti kirviu! Velnias gi davė gimt boba. . . Iš manęs būtų garsus dailidė, o tai ir stalius!

— Tebus, — sutikos Petrenko. — O Kondrašin su Denisovu — ant dambos! Imkite, broleliai, kastuvus. Tik-tai molio nekaskite — nuplauks. O jūs, mergaitės, lentas prie tilto neškite.

— Mums, Niurka, su tavim teko amnestija, — sukikeno Svietas. — Lentą atsineškime ir prisėskime, kol jie susidoro.

— Aš jums prisėsiu! — pasakė teta Daša, užverždamas plaukus skepetu.

— Draugui Kondrašinui duokite kur sausesnio darbo, — užjaučiamai pridėjo Svietas. — Jis gi su sloga! Dar gali kur kojas sušlapsti!

— Tylėk, šeškau, — sumurmėjo buhalteris. — Savęs žiūrėk!

Petrenko nužingsniavo dmba ir, pakilęs ant senojo grindinio lentų, sudavė per jas kirviu, o po to pasiškėjo, bandydamas jų stiprumą. Ilgas nuo jo šešėlis nusidriekė per upę, o kai jis atsivėdėjo kirviu, šešėlis nusitęsė anapus upės ir ten išnyko, patekęs į tamsius krūmus. Vandens paviršiuje šešėlis judėjo nuo vandens sūkurių ir srovių.

— Žiūrėk, Niurka, kaip kino! — nusikvatojusi pasakė Svietas.

Perėjęs kairiąją grindinio pusę, Petrenko priėjo prie pirmos sudaužytos lentos ir, apžergęs balkį, atmušo nuolūžas ir numetė į vandenį.

— Lentą, mergos! — sušuko teta Daša. Ji savo pusėje padarė tai, ką padarė ir Petrenko. — Gana dantis kaisioti!

Mergaitės nusileido nuo kranto ant dambos, nešdamos rankomis pirmąją lentą. Prie tilto jos atsistojo taip, kad Annuška pirmadiūrė prie Petrenkos.

ANTANO ŠKĖMOS „PABUDIMAS“ LIETUVIŲ TEA TRO SCENOJE.

Kai Lietuvių Dramos Teat-ro plakatai skelbė Montrealio ti žaisminguose arba komiš-lieuviškajai visuomenei apie spalio mėn. 11 dieną įvykstan-čią naują premjerą, daugeliui būsimųjų žiūrovų tebuvo ži-nomas veikalo pavadinimas „Pabudimas“ (ankstyvesnė redakcijoje — Paskutinis Tar-dymas), Kultūros Fondo pre-miujotas pirmąja premija, ne-buvo niekur spausdintas — nei atskiru leidiniu, nei perio-dikoje. Tai, be abejo, apsunkino veikalo sekimą ir eilinis žiūrovas nevisus teksto subti-lumus sugebėjo priimti taip, kaip autorius to norėtų. Dalis svarbių potekstų, išryškinu-sių veikėjus ir pačias situaci-jas, paviršutiniškai tepasiekė žiūrovų sąmonę, todėl teko girdėti balsų, jog veikalas bu-vęs persunkus ir jo idėja ne-pakankamai aiški. Lietuvių Akademinio Sambūrio suorga-nizuotam premjeros aptarime, kuriame dalyvavo būrys kul-tūrinių, pradžioje minėtus pastabas buvo ypač užakcen-tuotos. Tiesa, būta ir grynai pasaulėžiūrinių pastabų, bet jas reikėtų sugebėti skirti nuo paties spektaklio vertinimo, nes betkuriu menininko kūrin-yje tokia pažiūra diferenciacija yra suprantama, tačiau jokiū būdu nenulemia meninio kūri-nio vertės.

Kiekvieni atžvilgiu, Mont-realio lietuviškoji visuomenė pirmą kartą pamatė lietuvi-o rašytojo dramą, kurioje spren-džiamos visuotinės idėjos. Tai nebuvo paprasta komedi-jėlė, paviršutiniška pjesė, bet di-delės įtampos drama, spren-džianti šiandien labai aktuali-ą ir skaudžią žmogaus visuotino paniekinimo problemą, žmo-gaus nužmoginimą totalitaris-tinėje vergijoje.

Antanas Škėma, „Pabudi-me“ nesistengė palikti vien tikta lietuvių tautinės trage-dijos rėmuose, jis užsimojo pa-rodyti bendrai žmogaus kovą prieš prievartą ir dvasinį su-niveljavimą. Todėl kai kurių žiūrovų specialus noras veika-le matyti lietuvių pasaulėžiū-ro kovą prieš komunizmą ne-buvo tikslus. Toji kova neabe-jotinai veikale vaizduojama, bet pro ją autorius projektuo-ją didenį, platesnį žmoniškos kovos momentą, galiojantį vi-soms tautomis ir visai mūsų generacijai.

Pats literatūrinis kūrinys yra sunkus ta prasme, kad žiū-je — prancūzu. Taip ir Jūs sukūrėt Freiburge visą eilę Schwarzwald gamtovaizdžių, kuriuos aš nebėjau pavadinti giliaisiais ir grynai lietuviš-kais. Juose yra laimingai įfor-minta toji į gamtą ilieta, di-Nukelta į 6 puslapi.

— Atsargiau jūs, Ivan Petrovič, — susirūpinusi ji pa-sakė. — O tai ko gero paslysite ir į upę!

— Niekis, — pasakė Petrenko, priimdamas iš jos šla-pią lentos galą. — Dėk čia!

Mergaitė pasilenkė. Jos skarelės galai nusikorė ant jo pečių ir uždengė jam akis, ir jis susimuistė galva, tar-tum nuo jų šalindamasis.

— O kur vyns? — pikta suriko teta Daša. — Kuo gi prikalti? Jūs, Teklės!

— Tuojau, — atsiliepė Annuška ir skubiai pasileido prie mašinos.

Pamažu stumdamiesi pirmyn, Petrenko ir teta Daša viena po kitos atplėšinėjo lentų liekanas ir jų vieton dėjo naujas.

Pamažu šviesus grindinys ryškėjo tamsoje, ir rodėsi, kad ir tamsa, ir lietaus dulkimas, ir juoda sudrumsta upė, — viskas šalinosi nuo šio balto kelelio, nuo kirvio smūgių, skubiai kalusių į lentas didžiules vinis, prieš šuršenimą žemės, kurią Denisov su Kondrašinu tampė ant privažiuoja-mosios dambos.

— Vaska, prakeiktas, pamažu tu! — staiga verksmin-gai damboje suriko Svietas. — Teta Daša, ką jis daro?

— Bet aš gi netyčia! — skambiu basu atsiliepė Deni-sov, kuris jau buvo numetęs vatinį ir dirbo vienoje kosovo-rotkoje.

— Aš, suprantate, einu, — tuo pat balsu tęsė Svietas, — o jis tyčia numetė gniužulą ir mane visą apipylė purvais!

— O tu nevaitok! — komandavo teta Daša. — Jis gi prie tavęs meilinas! Pradėsite, va, kultū, tai tu jam už api-aklės pelų pripilk! — Ji atsiskuko ir keliais smūgiais įva-rė vinį. — Na, duokite antrą!

Šį sykį mergaitės taip dirbo, kad Annuška prie Petren-ko prisitartinio peranksti: jis dar kalo vinį. Skambūs smū-giai sklido upe ir aidu skambėjo kažkur užupio miškuose.

Staiga Petrenko silpnai riktėlėjo, o po to staiga pasi-girdo vandens plaukštelėjimas.

— Kas jums, Ivan Petrovič? — susirūpinusi paklau-sė Annuška.

Jis giliai atsikvėpė, bet atsakė įprastu savo tonu:

— Ne bėda. . . Tai aš dėl nelauktumo. Kirvis iškrito ir truputį sužeidžia ranką. . . Pavel Jakovlevič, būk drau-

KULTŪRINĖ KRONIKA

AR KANADOJE VYDŪNAS NEBEŽINOMAS?

Vydūno paminklui pastaty-ti ir parinktiems raštams iš-leisti š. m. rugpjūčio mėn. su-darytas Vydūno Fondo Komi-tesas. Visuose laikraščiuose to komiteto buvo paskelbtas atsisaukimas, kviečias mūsų tautiečius aukoti šiam reikalui. JAV lietuviai ir jų organizaci-jos atsiliepė jautriau, suauko-dami bent 200 dol.

Tačiau mūsų kanadiškiai broliai pasirodė labai santū-rūs: ligi šiol vos vienas hamil-toniškis neužmiršo Vydūno.

scenoje, padarę žymią pažan-gą: jų laikysena ir dikcija bu-vo ypatingai gera. Tai neabe-jotinas režisoriaus Antano Škėmos nuopelnas. Puikų, iš-baigtą ir išstudijuotą ligi smul-kiausių detalių, Pijaus vaid-menį, kaip paprastai, ryškiai ir užtikrintai išpildė Algiman-tas Dikinis. Šiltai, subtiliai kunigo vaidmenį atliko Juo-zas Akstinas. Tam tikras isterišk-as šio personažo trakta-vimas, koki vedė režisorius, nevisur praskambėjo pakanka-mai įtikinamai. Tačiau tai ne-be aktoriaus kaltė. Gal ypa-tingai toji pati isteriškai lau-žyta charakterio linija buvo režisoriaus akcentuota Lenos vaidmeny (Birutė Pūkelevičiū-tė) ir todėl vietomis praskam-bėjo kiek teatrališkai dirbtinai. Tačiau bendrai imant, Lenos sunkus vaidmuo buvo perkeltas scenon talentingai.

Tai tėra keli žodžiai apie aktorius ir pastatymą. Jų per-maža, nes spektaklis tikrai vertas ilgo ir specialaus apar-tarimo. Jau vien todėl, kad tai pionieriškas kūrinys ir pio-nieriškas spektaklis. Mont-realio Dramos Teatras žinojo, koki sunkų uždavinį pasiima, žinojo, kad publika turės iš-tempti, žinojo, kad aktoriai turės atiduoti maksimalines savo pajėgas. Ir reikia nuo-sirdžiai pasakyti, kad žmogus, kuriam rūpi savas teatras ir sava kūryba, gali pasakyti, jog bandymas pilnai pavyko. Žiūrovai klausėsi spektaklio pasigėrėtina rimtimi, aktorai savo uždavinį atliko labai ge-rai; scena ir salė buvo darnus junginys.

O veikalo autorius ir šio spektaklio režisorius Anta-nas Škėma išdriso prakalbėti mums nauja kalba ir tai yra jo kūrybinis laimėjimas. Reži-soriaus buvo padaryta tikrai daug — ir Montrealio Dra-mos Teatro aktoriai yra pa-tvėngę dar viena, svarbų žings-nį savo meniškąjo išsivystymo kelyje.

Veikalo dailininkas Juozas Akstinas spektakliui sukūrė ge-mutis paruošė JAV-se leidinį rą, menišką scenovaizdį. j. v. anglų k. „Mes kaltiname“.

Savo atsiminimus rašo prof. J. Kaminskas, min. E. Turaus kas, Dr. A. Garmus ir 70 m. amžiaus sulaukęs LLK narys K. Bielinis ir visa eilė kitų se-nosios kartos visuomenės vei-kėjų. S. Urbonas ruošia atsi-minimų 2-ji leidimą. Čika-goje ruošiamas leidinys apie ALT pastarųjų metų veiklą. Br. Zumeris Australijoje iš-leido „Tylinti tauta“, skirtą Lietuvos didybės ir tragikos keliams nagrinėti. Ispanų pa-saulinės literatūros antalogi-joje yra išspaudinti ir du lie-tuviški dalykai: „Brisiaus ga-las“ ir liaudies pasaka „Eglė, žalčių karalienė“, išversti į is-panų k. J. Andresco. J. Ri-Akstinas spektakliui sukūrė ge-mutis paruošė JAV-se leidinį rą, menišką scenovaizdį. j. v. anglų k. „Mes kaltiname“.

gas ir atnešk iš mašinos atsarginį. Vanduo nukris ir šį iš-trauksime!

Annuska prinešė prie jo galą lentos.

— O aš kaip išsigandau! — tyliai ji pasakė. — Ma-niau, kad jūs į vandenį įkritote. Ai, kas gi čia pas jus?

Ant rankos, kurią jis ištiesė paimti lentai, buvo mato-mas tamsus kaspinas. Kai jis pasvirio ir farų šviesa apšvie-tė ranką, buvo aišku, kad tai ne kaspinas, bet srovė kraujo.

— O po velnių! — pasakė jis. — Menkniekis, įbrė-žimas, bet, matyt, gysla atidaryta. — Dešinė ranka jis išsi-ėmė iš kišenės laikraštį, paskui atsigulė ant balkio ir nulei-do ranką į vandenį. — Štai tau ir ligoninė! — nusišypsojo jis. — Tuojau aprišu laikraščiu ir viskas tvarkoje.

— Taip negalima, Ivan Petrovič! — maldaujančiai pasakė Annuška. — Bus užsikrėtimas. Aš gi greitosios pa-galbos mokinausi. Duokite aš jums sutvarstysiu.

— Dar ko! Būdavo ir blogiau! Kondrašin, kirvį neši?

— Ai, Pavel Jakovlevič! — pasakė mergaitė, kai Kond-rašin, šnypsdamas ir stenėdamas užlipo ant tilto. — Na, jūs vyresnis. . . prašau pasakyti, kad reikia sutvarstyti ranką.

Stovėdamas ant krašto grindinio, buhalteris pikta su-niurzgė:

— O kada jis gerbė vyresnį? Aš, va, sergu, o jis iš na-mų ištempė.

— Bet kaip gi taip? — susimaišiusi šnekėjo mergaitė, tampydama buhalterį už rankovės. — Na, pasakykite jam!

— Nesivaipyk, merga, velnui! — pikta sušuko teta Daša. — Imk ji už apykaklės ir vesk!

— Teisingai! — patvirtino Svietas, kuri atsistėjo ant atneštos lentos ir, naudodamasi pertrauka, skiedrele valė nuo savo batų purvą, taip pasukdama koją, kad šviesa kristų ant batų. — Jeigu laikas kaiko nesupranta!

Patylėjusi, Annuška tvirtai pasakė:

— Stokitės, draugas Petrenko! Aš čia kaip pirmoji pa-galba ir mediciniškoji sesuo ir todėl jums įsakau! Kad dėl jūsų kitiems širdį skauda, tai jums niekis? Atimkite iš jo kirvį, draugas Kondrašin!

— Taip jam! — pagirdama atsiliepė teta Daša ir stum-telėjo Svietą. — Gana sėdėti! Eik į jo vietą!

— Žinia, žmogus be jokios sąmonės! — koketiškai pa-

Lėkštės atskrenda iš kitur

2.

Šių metų pradžioje.

Naujieji pastebėjimai, atrodo, svarbūs. Pirmasis (šių metų) pranešimas yra iš 1953 m. sausio 9 d. Tą vakarą bombonešis B-29 skrido savo eilinės misijos viršum Kalifornijos. Lėktuvą valdė kap. George Madden. Antrasis pilotas lt. Frank Briggs sėdėjo dešinėje sėdynėje. (Vardai ir čia paduoti netikri).

Buvo skaisti naktis. Už kokių 16.000 pėdų gilumoje matėsi Santa Ana šviesos. Be B-29 danguje nieko kito nesimatė. Kap. Madden betikrinant instrumentus, staiga Briggs akyse švystėrejo mėlyna šviesa. Tiesiai priešais B-29 baisiu greičiu skrido ištisa mėlynai šviečiančių objektų formacija, panaši į V. Briggs sušuko Maddenui saugotis. Madden tai pamatęs, staiga pasuko kairėn. Vieną sekundę dalelė atrodė, kad keistoji eskadrilė skrenda nepaisydama, kai staiga ji sulėtino greitį taip netikėtai, jog kelios „mašinos“ persovė per kita kitą. Pasukdama į šalį formaciją pakilo augštyr ir dingo.

Nors Madden žinojo, kad toje vietoje tuo metu nebuvo jokių supersoninių bandymų, jis tačiau paskambino oro trafiko kontrolei, iš kurios gavo atsakymą, kad jokio lėktuvo toje srityje tuo metu nebuvo.

Kitas keistas įvykis pasitaisė 1952 m. gruodžio 6 d. bombonešiu B-29 skrendant viršum Meksikos įlankos ir grįžtant į savo bazę Texase. Tai buvo vos 48 val. po to, kai lt. Fogle turėjo savo susidūrimą prie Laredo, Texas. Lygiai 5.25 val. stebėdamas savo radaru lt. Sid. Coleman pastebėjo nežinomą objektą, pasirodžiusį jo radaroskopo tinkle krašte. Lt. Coleman stačiai pašoko, pastebėjęs, kad per vieną momentą tas objektas praslinko 13 mylių tarpą! Be-regint pasirodė ir antras taškas. Apskaičiavus radaroskopo pasirodė, kad objektas skrenda 5.240 mylių per valandą greičiu! Netikėdami savo akimis, abudu lakūnai (lt. Coleman ir kap. John Barter) patikrino instrumentus, pasirodė tikrai 5.240 mylių! Kol patikrinimas buvo baigtas, jau keturi mėlynai šviesūs taškai skrido priešais juos. Seržantas Bailey prišokęs prie lango pamatė, kaip vienas mėlynai šviečias objektas skrido pro šalį taip greitai, kad paskui jo, rodėsi, pasliko ilga mėlynai šviečianti juosta. Ta lėkštė dingo už bombonešio sparno. Šiai vos dingus, visa kita šviečių grupė pasirodė ra-

daroskope, ir visi skrido taip pat daugiau kaip 5.000 mylių per valandą greičiu. Kas blogiausia, visi jie skrido stačiai į jų bombonešį! Nors „lėkštės“ praskrido kelių mylių atstume, bet tokia greičio mažasias posūkis reikštų susidūrimą per vieną akies mirksnį.

Vos atsipeikėję nuo pergvento, 6 minutėms praslinkus lakūnai vėl pamatė, jau trečią „taškų“ grupę. Du UFO skrido bombonešio dešinėje. Seržantas Ferris stebėdamas per langą matė dvi mašinas praskrendant tokiu greičiu, jog matėsi tik dvi ilgos mėlynos baltos juostos. Iš kitos pusės kap. Harter pamatė keturias lėkštes už 40 mylių beskrendant B-29 užpakalyje. Staiga lėkštės suktėrėjo tiesiai į bombonešį. Kap. Harteriui nespėjus griežti kontrolės, įvyko netikėtinas dalykas. Visi keturi UFO staiga sulėtino greitį, priderindami jį B-29 greičiui. Per 10 sekundžių jie sekė paskui bombonešį ir staiga pagreitinę skridimą pasuko šalin. Tuo momentu kap. Harter pastebėjo nepertoliausiai skrendantį didžiulį ratą, kurs užėmė visą pusę colio radaroskope. Kas dabar įvyko, Harter vadina fantastiškiausiu dalyku. Mažoji lėkštė, skridama per 5.000 mylių greičiu, pa siekė didžiąją ir susiliejo su ja. Staiga po to didžioji lėkštė pradėjo kilti augštyr ir dingo iš radaroskopo tinklo. Ką dabar lakūnai matė, atrodė ne ištikėtina, bet tai buvo vienintelis išaiškinimas, kad didžioji lėkštė buvo „lėkščianėsis“ lėktuvas, iš kurio mažosios lėkštės buvo paleidžiamos nežinomos žvalgybos tikslais. Kai bombonešis B-29 buvo pastebėtas, tas dausų „lėktuvnešis“ išleido grupę žvalgybos „lėkščių“ ir žvalgybą atlikus, lėkštės, skridamos 5.000 mylių greičiu, buvo paimtos atgal į savo nešiką. Atrodė neįtikėtina, tačiau visi radaroskopo patikrinimai parodė, kad apskaičiavimai bei stebėjimai yra tikri, be to visais trimis atvejais, kur tik lėkštės buvo matomos radaroskope, jos buvo matomos ir danguje lygiai tose vietose, kur jas rodė radaroskopas.

ATIC rezoliucija, įvykį ištyrus, buvo tokia: visos žinomos oro fenomenų galimybės buvo patikrintos. Išvada: „Nežinoma“.

220 invalidų tremtyje laukia tavo aukos. Ar jau aukavai? Nepamiršk skurde likusiųjų — aukok tremtiniais.

sakė Svieta ir paklusniai atsikėlė. — O kur viny?

Paėmusi Petrenko po ranka, Annuška nuvedė jį prie grindinio krašto ir pasuko veidu į šviesą.

— O kuo gi tvarstysi, medpersonale? — kandžiai jis paklausė.

Mergaitė atsegė viršutinę vatino sagą ir ištraukė baltą skarelę. Sustingusi nuo vandens šalčio ranka pajuto šilumą nuo medžiagos, sušildytos mergaitės kūnu.

— Na, tai kam šita? — paklausė jis. — Tiktai turtą naikini. Kokia užsispyrusi?

— Tai matėte, reiškia, jūs užsispyrusi! — Tyliai atsi-
liepė Annuška.

Keturgiubai sulenktą skarelę ji padėjo ant žaizdos, paskui ištraukė iš už vatino kasą ir, permetusi ją per petį, pasakė:

— Atriškime kaspiną!... Na ne taip gi! Gal niekad neteko? — pašiepimai ji pasakė.

— Bet kam to reikia? — jis dar bandė prieštintis ir suspaudė jos kasos galą su įpintu kaspinu.

— Jūs tikrai atkaklus, tai tiesa! — pasakė mergaitė ir atlenkė suspaustus jo pirštus. — Netempkite kasos, man gi skauda!

Lietus seniai nustojo lijes. Rytuose dangus pasidarė šviesiai pilkas: ten jau švito aušra, bet ji negalėjo prasimušti pro debesis ir tiklį juos peršvietė.

Denisovas užgesino mašinos lempas. Damba buvo užpilta ir jos skiautere lengvai galima buvo privažiuoti prie tilto. Grindinys pasiekė kitą tilto pusę.

— Baigta! — sušuko Petrenko, kai teta Daša įkalė paskutinį vinį. — Denisov, pavaryk mašiną!

— Pirmiausia aš! Aš pirmiausia! — spiegiamai pasakė Svieta.

Ji pačiuo Annušką per taliją, garsiai uždainavo valsą „Rudens sapnas“ ir su drauge sukosi per visą tilto grindinį ligi kito kranto.

— Dabar galima, Vasia! — ji sušuko. — Mus išlaiko!

Mašina atsargiai užvažiojo ant tilto. Tamsus vanduo tebegurėjo po tiltu, bet dabar žmonėms tai nebuvo svarbu. Petrenko pasitraukė į šalį, kad tiltą galėtų matyti iš šono, ir stovėjo, baigdamas kramtyti likutį duonos. Dabar miegas jį

MŪSŲ SPORTAS

LIETUVIŲ SPORTO ORGANIZACIJA AUSTRALIJOJE.

Šiuo metu veik visuose didesniuose Australijos miestuose, kur yra susispietusių lietuvių, egzistuoja lietuvių sporto klubai. Jų veikla yra gana gera, o savo užsimojimais, net ir džiuginanti. Tie visi klubai veikia, kaip savarankiški vienetai ir dažnai grynai savo iniciatyva yra išvystę gražią veiklą ir pasiekę gerų rezultatų. Tačiau vidinių sąitų tarp atskirų klubų nėra. Nėra kas apjungtų juos visus į vieną darnią visų klubų organizaciją, su planingu sportinių idėjų skatinimu, bendrų siekių nustatymu ir jų veiklos derinimu. Šių visų klubų bendrumas mūsų bendruomenės organizacijos konstrukcijoje pasireiškė tik tuo, kad tokie klubai buvo registruojami Krašto valdyboje ir apylinkių Valdybose. 1951 m. Krašto Valdybos iniciatyva buvo paskelbtas „ALB Fizinio auklėjimo ir sporto reikalams tvarkyti laikinasis statutas“. Tačiau praktikoje jis veik nebuvo įgyvendintas ir jokių pozityvių pasekmių sportiniam gyvenime neturėjo. Sportininkai sako, kad šio statuto svarbiausioji nepasisekimo priežastis buvo ta, kad jis buvo du-

tas „iš viršaus“. Todėl jis neatitiko egzistuojančių sportinių organizacijų prigimties ir ir buvo joms svetimas. Sportinių organizacijų sutelkimas turėjo kilti iš jų pačių.

Tačiau turint galvoje, kad sporto klubai geografiškai yra atskirti vieni nuo kitų labai dideliais tolais, Krašto valdyba turėtų ateiti jiems talkon iniciatyvos iškėlimu, patarimais ir atlikdama ryšinininko pareigas tarp tų atskirų klubų.

Visų mūsų sporto klubų suderinto darbo laidu turėtų būti laikomas jų vienos konsstruktyvinis pagrindas.

Tuo keliu patys sportininkai nustatytų savo organizacijai tinkamą formą ir rastų geriausią būdą, kaip suderinti visų sportininkų veiklą tiek tarpušalyje, tiek ryšy su bendruomeninių organų toje srity vykdomais uždaviniais.

Reikia pasakyti, kad mūsų aktyvūs sportininkai yra ir ne mažiau aktyvūs lietuviai - patriotai. Galima iš anksto teigti, kad sporto reikalų tvarkymo perdavimas į jų pačių rankas, būtų jų teigiamai įvertintas ir tiksliai atliktas. (MP).

ANTANO ŠKĖMOS „PABUDIMAS“...

Atkelta iš 5 puslapio. džiaus pakilusi nuotaika, kurią lengvai galima surišti su gamtinio pietizmo lietuviuose.

Jurgis Baltrušaitis, eilėraštyje „Smilgų šlamesys“ žodžiais: „Nusilenk, praievy, žolyte prie tako“ ir daugelyje kitų eilėraščių liudija apie lietuvių dievotumą gamtos paslapčiai. Ši dievotuma išreiškia visa Baltrušaičio ir Čiurlionio kūryba. Baltrušaičio eilėraščių gi galima lengvai iliustruoti Jūsų ir Čiurlionio tapybos reprodukcijomis. Kartu visų Jūsų trijų kūrinių alsuoja tuo, dabar jau legendiškos Lietuvos, aromatu.

Marija Gimbutienė savo gražiai etuide apie senovės lietuvių dvasinę kultūrą rašo, kad „lietuvių ir visų baltų religijai yra labai būdingas miško ir medžio gerbimas. Istoriai šaltiniai iš 11 — 15 amžiaus nuolat ir nuolat mini „šventus“ miškus, alkus (gojus), medžius. Šventieji miškai yra buvę tarytum klestinčios ir vienoje vietoje susikau pusios gyvybės rezervuarai... Kai kurie medžiai ir gėlės buvo kupini ypatingos galios, gydančios nuo ligų, apsaugojančios nuo nelaimių. Gaivalingumu išsiskiria medžiai: gumbuoti, šakoti, iš kelių kamienų suaugę ypač turėjo stebuklingosios jėgos. Prie dvi-

kamieninių medžių kaimo žmogus meldavosi ir stebuklingai išgydavo. Tokių senų, keistai išaugusių, medžių nevalia kirsti... Augalų ir žmogų jungė mistiniai ryšiai, nes ir vienas ir antras nešiojo analogišką gyvybės jėgą. Pagal senus tikėjimus medžiai turi kraują ir gali kalbėti... Žmogaus gyvenimo ilgumas buvo siejamas su medžio gyvenimu: nukirtus medį, miršta ir žmogus. Siela, toji nemirštančioji gyvybės jėga, po žmogaus mirties dažniausiai ir medžius ir išsikūnydavo.“ (Marija Gimbutienė: „Senovės Lietuvių Religija“).

Jeigu Adomas Jakštas ir kiti kritikai neįstengė suprasti Jūsų originalaus talento, tai garsusis Waldemar George, vienas moderninės meno kritikos stulpų, iš karto atidengė Jūsų tikrąją lietuviybę, tą pirminį jausmą, kurį atskleidžia Jūsų tapyba. Šis prancūzų meno teoretikas savo Jums skirtose knygoje „Galdikas — Tragique Lithuanie“ rašo:

„Galdiko dvasios savotiškumas pirmą kartą pasirodė „barbarišku“ nature-morte'ų cikle, kuriam jis temas ima iš Lietuvos liaudies meno. Tiesiog veiksmai yra nuspalvinti pagonybės. Pagoniškos tradicijos ir savokos yra išlikę tarp lietuviškos krikščionybės pa-

iškart apgulė, tartum būtų laukęs, kada pasibaigs stuksėti kirviai. Mašina sugrįžo atgal, tartum riedėdama paprastu keliu.

— Gerai užgrįsta! — pabrėžė Kondrašins. — O bendrai, Ivan Petrovič, kažkas įleidžiamo buvo šiame sudužusio grindinyje. Tartum gamtai užteko tiklų pirštu pajudinti — ir mums jau teko susičiupti. Palauk, broleli!

— Aha! — atsiliepė Petrenko. Jo akys buvo visai miegustos. — Dabar tiklų mūsų gurguolių palauksime. Greit jos ateis!

Jis priėjo prie mašinos ir pašaukė Denisovą:

— Klausyk, Vasia, Vasia! — jam teko pakartotinai šaukti, nes prieš akis jam viskas sukosi ir žodžiai jį sunkiai siekė — taip jis norėjo miegoti. — Aš, brole, tuojau užmigsiu, užmigsiu... o tu mane pabudink, pabudink, kai privažiuos mūsiškiai. Supratai, Vasia?

— Supratau, Ivan Petrovič! Leiskite aš jus palydėsiu į mašiną. Juk jūs dvi naktis nemiegojote!

Paskui prie mašinos pribėgo Svieta.

— Vasenka, mielasis! — meiliai ji pasakė. — Padaryk man veidrodėlį! Denisovas įlipo į kabiną, nusiėmė juodą savo kepurę ir pridėjo ją prie mašinos stiklo, o Svieta ėmė į jį žiūrėti.

— Ir kaip aš susivėlusi! Kokia aš nevalyva! — murmėjo ji. — Tiesa, Vasenka?

— Gerai, Gerai — atsakė jis basu. — Metas namo ruoštis. Ir čia nešukauk: čia miega Ivan Petrovič.

— Kur Petrenko? — sušuko teta Daša. Jos prisiskynė žalių šakelių ir apibarstė tiltą.

— Jis miega. Miega ir mašina, teta Daša! — atsakė Svieta, stodamasi ant rato ir žvelgdama į mašinos vidų. — Taip ant vielos ritinio ir susirietė.

— Tyliai, mergos! — komandavo teta Daša. — Tegul miega. Atmesk brezentą, Denisov: sausa. Tuojau gurguolę sutiksime ir patys važiuosime. Na gi, štai, jie jau važiuoja.

Denisov išoko į mašiną ir palietė Petrenko veidą atbulą ranka, kad nesutryptų.

— Ivan Petrovič, mūsiškiai jau atvažiuoja.

— Nebudintum tu jo! — prašomai pasakė Annuška, sto-
vėjusi prie mašinos. — Ir be jo pravažiuos.

Mekslo-technikos naujienos

RASTI 5.000 METŲ GRIAUCIAI.

Bavarijos pelkėse, netoli Bambergo miesto, surasti akmeninio amžiaus 40 vyrų, griaučiai. Įdomu, kad tie vyrai buvo palaidoti virš kapo, kur anksčiau buvo palaidotos

pročių ir apeigų. Krikščioniški dievai tėra tik stabai. Lie-tuvis žemdirbys kuria vienybę iš savo vidaus būties ir iš išvirsinio pasaulio. Jo bendravimas su motina gamta yra mistinio panteizmo primityvi forma. Kokios bebūtų apeigos, jo tikėjimo branduolis visada lieka nepasikeitęs. Žmo-gus sudievina žemę, tą gyvybės principą... Galdikas niekada neįveikė savo vaikystės dievų. Ar jo bendravimas su jų atvaizdais nepasireiškė legendinės vizijos pabudimu? Tapytojas senajam tikėjimui suteikia naujo ir šviežio kraujo. Jis atlieka sunkų perėjimą iš nature morte'o į gyvąją gamtą; jis sugyvena visatą. Tas animistinis tikėjimas, ta galia įveikti ir suvokti gamto-jų dieviškąjį pradą, jį paskatina atrasti Lietuvos paslaptin-gumo prisotintą atmosferą. Jis atsiekė grynai formalistinio pobūdžio jėškojimų. Tiesa, jis buvo visiškai bejėgis sunai-kinti mitologinei nuotakai. Ką tai reiškia? — Galdikas atskleidžia visur esančią antgam-tinę jėgą. Nors jis tapo nesigriebdamas simbolių, nors jis sakosi nesekęs gamtos, jo med-žių pavėsiai, jo miškų aikštelės ir jo lygumos yra užburti gamtos reginiai“.

Tas „Cultus Arborum“ (Me-džio Kultas), apie kurį kalba Marija Gimbutienė, toji panteizmo mitologinė nuotaika, kurią preciziškai išskaito Jūs su kūryboje Waldemar George, tiesa, nėra būdinga vien tik lietuviams. Medžio ir augmenijos kultas, vienas gražiausių ir rafinučiausių visatos garbinimo rūšių, buvo universaliai paplitęs antikiniam ir priešistoriniam pasaulyje. Jis buvo, pav., ugdomas pas japonus, indus, asirčius, egiptiečius ir klasiškoje Eladose. Tačiau Lietuvoje jis buvo pasiekęs savo grynai jausminio atsidėjimo ir susikaupimo, savo švelniausio lyryzmo. Kaip tik šį gamtos dievinimo specifinį jausmingumą, pakėlę jį į humanišką, ekstatinę sferą, Jūs ir įamžinot savo iunkiniuose kūriniuose. Šiame lietuvių dvasinės kultūros išryškinime aš matau Jūsų, kaip tikrai tautinio lietuvių dailininko, istorinės misijos atlikimą savo tautos garbei.

Prašau tikėti mano ypatingą admiraciją ir primti mano gražiausius linkėjimus. Jūsų Aleksis Rannit.

— Mūsiškiai? — paklausė Petrenko ir atidarė akis. — Tai aš tuojau, jo akys vėl momentui užsimerkė, bet jis padarė pastangų ir atsikėlė nuo vielių ritinio.

Tamsiai žalia tritonė važiojo pryšaky, paskui į sekė keli vežimai, prikrauti grūdų. Virš mašinos buvo ištemptas perkelis, kurį pūtė vėjas. Vaikinas sėdėjo ant grūdų maišo ir grojo armonika.

— Partorgui pagarba! — linksmai sušuko jis kai mašina susigrįžinėjo su Petrenko ir sustojo. — Priimki paradą! Teta Daša, Svieta — pas mane! Priėmimo punkte padėsite man krauti, o paskui aš jus vėl paleisiu.

— Drauge brigadininke... suvažiojo Svieta, bet teta Daša pastūmėjo ją prie mašinos, atsistojo ant rato ir ištiesė ranką į sėdėjusius viršuje, kad padėtų jai įlpti.

— Vaziuojame! — sušuko Petrenko, ir pamojo ranka.

— O tu, Annuška, su manim?

Jis nesulaukė atsakymo, atsigulė į seną vietą ir užmerkė akis.

Mašina pajudėjo. Kondrašins užtrenkė dureles ir lengviau atsikvėpęs, atsilosė į sėdynės nugarėlę. Petrenko gulėjo ant vielių ritinio ir miegojo, kaip jis miegotų bet kokioje vietoje ir galvą padėjęs ant akmens. Brezentas buvo atmes-tas ir vėjas kedenjo jo plaukus. Annuška apčiupinėjo savo skepetą ant galvos, — ji buvo drėgna. Greit nusivilko vatinių, kuris taip pat buvo drėgnas. Tada ji suglamžė brezentą ir užkimšo juo langelį. Greit nusivilko žalią žakietą ir juo pridengė Petrenko sužeistą ranką, kuri nuo šalto vėjo buvo pamėlynavusi. Ji atsisėdė greta ir buvo pasirošusi kiekvieno metu nutraukti žakietą, jeigu Peterenko pabustų. Mašina riedėjo. Oras blaivėsi ir buvo matyti, kad liūtis jau praeina“.

Tai tokia yra sovietiška novelė. Skaitytojai mato, kad čia nėra jokio realizmo, bet juodas naturalizmas. Tai yra protokoliškas atpasakojimas paprasčiausio įvykio ir tai labai negabus. Tai mažiau negu vadinamas gimnazistiskas rašinėlis, rodąs visišką sovietinės literatūros ubagystę ir nusigynimą ligi nulio. Tai reiškia vienos partijos diktatūrą, kuri 200 milijonų žmonių gyvenimą padarė kalėjimu be pro-
švaisčių.

nuo 6 iki 14 metų mergaitės.

Ši atkasta laidojimo vieta priskiriama 3.000 m. prieš Kristaus gimimą laikotarpiui ir — vokiečių mokslininkų teigimu — tai yra pats didžiausias prieš istorinių laikų kapinynas, kokį iki šiol vidurinėje Europoje buvo pavykę užtkiti.

SPRAUSMINIAI TRANS-PORTO TARNYBOJE.

Dar visai neseniai buvo kalbama, kad keleivių skraidinimui bus įvesti turbo-propeleriniai lėktuvai prieš persiorientuojant į sprausminio tipo pastatus. Didžiosios Britanijos viena bendrovė tačiau nieko nedelsdama užsakė kelis sprausminius lėktuvus transportiniam susisiekimui. Matyti, tas paskatino ir dvi JAV keleivių bendroves užsakyti septynis Boling 707 sprausminio tipo transporto lėktuvus bandymų tikslams. Turbūt ne ilgai teks laukti, kuomet susisiekimas oru vyks po kokius 500 mylių per valandą vietoj dabartinių 300 — 350 mylių per valandą greičiu.

KANADA GAMINA SKRAIDANČIAS LĖKSTES.

A. V. Roe, LTD, Toronto, Ont., yra pagaminusi diskolėkštės išvaizdos kovos lėktuvą, kuris esą galis pakilti vertikaliai. Lėktuvas primena dar neseniai daug triukšmo sukėlusias skraidančias lėkstes.

SPALVINĖ TELEVIZIJA

pasirodys rinkoje 1954 metų pavasarį. JAV Federalinė ryšių komisija yra patvirtinusi laikinį televizijos veikimo principą ir kai kurie JAV gamintojai jau laukia leidimo aparatų pardavimui. Patvirtintas spalvinės televizijos principas duos galimybę pritaikyti juoda-balta intuvams spalvoms, bet nesudarys trijų dimensijų vaizdo (trijų matavimų: plotis, aukštis ir gylis) išpūdzio. Kai kurie televizijos pramonininkai šiam planui priešinasi ir reikalauja leidimo 3 dimensijų televizijai gaminti. Spalvinės televizijos aparatai bus pradžioje pardavinėjami po maždaug 400—700 dolerių.

Radio-televizijos gamintojai deda pastangas, kad JAV Kongresas leistų šiuos aparatus pardavinėti be prabangos mokesčių.

PIAN. A. KUPREVIČIUS

vėl vyksta koncertuoti į Pietų ir Centro Amerikos šalis. Pavasarį išsikels į JAV.

— Dail. grafikas V. K. Jonynas pakviestas ir pradeda dėstyti New Yorke Institute of Fine Art.

SAUGU — PATIKIMA — SAŽININGAI!

Mann & Martel

REALTORS

1245 BLOOR ST. W. (prie Lansdowne) Tel. OL 8481

Daugelio lietuvių išbandyta-patikima nuosavybių pirkimo-pardavimo įstaiga turi pasiūlymų visuose Tamstų pageidaujamuose rajonuose ir pagal Tamstų norimą kainą.

\$5.500 įmokėti. College—Montrose. 18 k., atsk., mūrinis, vand.-alyvos šildymas, 2 von., 4 virtuvės, garažas, did. pajamų namas.

\$1.500 įmokėti. Bloor-Shaw, 6 k., vandens šild., iaraž.

\$2.900 įmokėti. Landsdowne—College, 8 k., atsk., mūr., alyv. šild., ultra mod. didelė virt., garaž., šoninis įvažiavimas, did. kiemas.

\$2.500 įmokėti. Bloor-Emer-son, 8 k., atsk., mūr., 2 virt., garaž. su priv. įvažiavimu, prie namo priklausio ekstra sklypas, yra leidimas naujam namui statyti.

\$2.900 įmokėti. Bloor-Quo-bes. 9 k. duplexas, mūr., atskiras, vand.-alyvos šildymas, 2 mod. virtuvės, 2 von., atsk. įėjimai. Kaina tik \$ 15.900!

\$2.900 įmokėti. Havelock Ave., netoli naujos liet.

bažn., 8 nepereinami kambariai, mūr., gražus kiemas, vieta garaž. Kaina tik \$ 13.500!

\$2.500 įmokėti. Parkdale, 8 k. plus 2 saulės kambar. Mūrinis, 2 virtuvės, švie-sus, 1 gerame stovyje, ekstra eualetas rūsy. Kai na \$ 14.500.

\$3.900 įmok. Ossington—College. 11 k., mūr., atsk., 3 virt., vand. šild., 2 garažai, viena skola balansui.

\$3.500 įmokėti. H. Park-Bloor, 7 k., atsk., 2 augš-tai, 2 virt., vand.-alyva šildymas, garaž. su priv. įvažiavimu. Kaina \$ 14.000.

\$22.500 pilna kaina. High Park; 11 k., atskiras, mūrinis, 2 mod. virt., 2 von., vand.-alyv. šildymas, 2 garažai, did., gražus kiemas, rūsy puiki žaidimų salė su baru.

\$2.900 įmokėti. Havelock Ave., netoli naujos liet.

\$2.900 įmokėti. Havelock Ave., netoli naujos liet.

\$2.900 įmokėti. Havelock Ave., netoli naujos liet.

\$2.900 įmokėti. Havelock Ave., netoli naujos liet.

\$2.900 įmokėti. Havelock Ave., netoli naujos liet.

\$2.900 įmokėti. Havelock Ave., netoli naujos liet.

\$2.900 įmokėti. Havelock Ave., netoli naujos liet.

\$2.900 įmokėti. Havelock Ave., netoli naujos liet.

\$2.900 įmokėti. Havelock Ave., netoli naujos liet.

\$2.900 įmokėti. Havelock Ave., netoli naujos liet.

\$2.900 įmokėti. Havelock Ave., netoli naujos liet.

\$2.900 įmokėti. Havelock Ave., netoli naujos liet.

\$2.900 įmokėti. Havelock Ave., netoli naujos liet.

\$2.900 įmokėti. Havelock Ave., netoli naujos liet.

\$2.900 įmokėti. Havelock Ave., netoli naujos liet.

\$2.900 įmokėti. Havelock Ave., netoli naujos liet.

\$2.900 įmokėti. Havelock Ave., netoli naujos liet.

\$2.900 įmokėti. Havelock Ave., netoli naujos liet.

\$2.900 įmokėti. Havelock Ave., netoli naujos liet.

\$2.900 įmokėti. Havelock Ave., netoli naujos liet.

\$2.900 įmokėti. Havelock Ave., netoli naujos liet.

\$2.900 įmokėti. Havelock Ave., netoli naujos liet.

\$2.900 įmokėti. Havelock Ave., netoli naujos liet.

\$2.900 įmokėti. Havelock Ave., netoli naujos liet.

\$2.900 įmokėti. Havelock Ave., netoli naujos liet.

\$2.900 įmokėti. Havelock Ave., netoli naujos liet.

\$2.900 įmokėti. Havelock Ave., netoli naujos liet.

\$2.900 įmokėti. Havelock Ave., netoli naujos liet.

\$2.900 įmokėti. Havelock Ave., netoli naujos liet.

DIDŽIAUSIAS NAMŲ PASIRINKIMA

KANADOJE DIDŽIAUSIOJE NUOSAVYBIŲ PIRKIMO PARDAVIMO ĮSTAIGOJE

PIRKDAMI AR PARUODAMI PASITARKITE SUMŪSŲ EKSPERTAIS.

MES TURIME ŠIMTUS ĮVAIRIAUSIŲ NAMŲ. TAIP PAT DUODAME PASKOLAS.

MŪSŲ NAMŲ APRASŲMAI SU FOTO NUOTRAUKOMIS PALENGVINS JŪMS PASIRINKTI NAMUS.

PLATESNIŲ INFORMACIJŲ IR VISAIŠ NAMŲ PIRKIMO - PARDAVIMO REIKALAIŠ KREIPKITĖS

A. KIRSONIS

Telef.: OL 7511

V. MORKIS

Telef.: OL 7511

B. SERGAUTIS

Telef.: OL 7511

1460 DUNDAS St. W. (prie Dufferin) — TORONTO.

HAMILTONE

MŪSŲ ĮSTAIGĄ ATSTOVAUJA

J. VALEVICIUS

VISAIŠ NEKILNOJAMO TURTO REIKALAIŠ SKAMBINK AR UŽEIK 913 MAIN St. East, Tel. 9—4121

Visokeriopas informacijas suteiksiu bei patarsiu Jūsų namų problemose nemokamai.

ERNEST RIDOUT**REAL ESTATE LIMITED REALTORS**

SKYRIAI: Toronto — Hamilton — London — Sarnia — Kitchner — Peterborough.

J. J. ELLIS, Realtor

383 RONCESVELLES AVE., TORONTO, ONT.

JEIGU NORITE PIRKTI AR PARUOTI NAMUS, FARMAS, GAZOLINO

STOTIS, KRAUTUVES AR KITOKIUS BIZNIUS, VISUOMET JŪMS MIELAI

PATARNAUS MŪSŲ ATSTOVAS

Vytautas Lunys

TELEFONAI: BIURO OL 6321, BUTO LA 6338

Dr. N. Novošickis

DANTŲ GYDYTOJAS

(Lietuvis)

345 BLOOR St. West

(kampas Bloor - Huron)

TORONTO

Telefonas MI 2003

Priėmimo val. nuo 9 v. iki

5 vv. ir pagal susitarimą.

W. A. LENCKI,

B. A., L. L. B.

TEISININKAS —

Advokatas — Notaras

100 Adelaide St. W.

Room 107

Telefonas EM. 6-4182

Toronto

John J. ELLIS,

REAL ESTATE

1072 BLOOR ST. W., TORONTO, Ont.

MALONIŲ IR SAŽINGŲ PATARNAVIMŲ MŪSŲ FIRMA ĮSIGIJO GERĄ VARDĄ TORONTO VISUOMENĖJE. PAS MŪS DARBŲ VIRŠ 80 ĮVAIRIŲ TAUTŲ AGENTŲ. KASDIEN GAUNAME APIE 60 NAMŲ PARDAVIMŲ. TODEL, JEIGU TAMSTA JIEŠKOSI NAMO, BIZNIO, SKLYPO ir t. t., ATSI-MINK IR SAVO PRIETELIUI PATARK, KAD, VI-SUOSE PIRKIMO - PARDAVIMO — PASKOLŲ GAVIMO REIKALUOSE TAMSTOMS MIELAI PA-TARS IR PATARNAUS

P. LEONAS

TEL. ME 2471

BUTO KE 7425

1072 BLOOR ST. W., TORONTO, Ont.

HAMILTONUI, TORONTUI IR APYLINKĖMS.

Kontraktorius K. TRUMPICKAS

Įrengiami nauji visų rūšių namų apšildymai anglimis arba alyva. Keičiamos senos krosnys į naujas, moderniškas alyva apšildomas ir pilnai automatiskas. Įrengiami alyvos apšildymai (Oil Burneriai) į senas krosnis ir taisomi seni apšildymai.

Didelis pasirinkimas įvairių firmų krosnių ir Oil Burnerių. Kadangi prekės gaunamos tiesiog iš urmo sandėlių, be jokių tarpininkų, todėl ĮRENGIMAI DAROMI ŽY-MIAI PAPIGINTOMIS KAINOMIS IR ISSIMOKĖJIMUI DVIEMS METAMS.

VISI PATARIMAI VELTUI.

Užsakymai priimami:

Hamilton: 18 Spadina Ave. Telefonas 9—2035.

Toronto: 603 Dovercourt Rd. Telefonas LO 8951.

LO 2710

MICHAEL KOPRIVICA

REAL ESTATE AND BUSINESS BROKER

1489 DUNDAS ST. W. (kampas Dufferin) Toronto. pirkdami ar parduodami namus pasitarkit su mumis, mielai jums patarnausim!

DR. K. ŽYMANTIENĖ

GYDYTOJA IR CHIRURGĖ

430 DUNDAS Str. West Toronto.

Priimamos val.: nuo 1—4 ir nuo 5—8 val. p. p. Kitu laiku pagal susitarimą. Telef. EM 6-5798.

TORONTO

DANUTĖ STRAZDAITE

321 Oakwood Ave., Toronto, 10.

GORDON'S BEAUTY SALON

Daro pusmetines ir įvairias vienkartinės šukuosėnas, dažo ir kerpa plaukus. Kiekvienu metu (išskyrus sek madienius) galima susisiekti telefonu: OR 8081.

DĖMESIO! Statau naujas alyvines ir kitokias krosnis, taip pat remontuoju senas. Pravedu gazo linijas, prijungiu plytas, statau radiatorius, vandens apšildymo krosneles ir atlieku kitokius panašius darbus.

Pranešu klientams savo naują adresą:
7 HAVELOCK, Toronto, telef. LL 4576
ANT. JUOZAPAITIS**JOHN J. ELLIS**

REAL ESTATE

NAUJAI ATIDARYTAS SKYRIUS..

383 RONCESVALLES — TEL. LA 8000

Įgyto pasitikėjimo dėliai mūsų firma auga sparčiausiai žingsniais. Kiekvienu laiku čia rasite didžiausį namų ir kitokių nuosavybių pasirinkimą. Kiekvienu laiku šimtai namų visuose Toronto rajonuose. Ypatingas mūsų naujojo skyriaus dėmesys bus skiriamas patarnauti klientams, norintiems įsigyti namus High Parko rajone.

Parūpinamos paskolos padidinti Jūsų įmokėjimą.

R. ŽULYS

383 Roncesvalles. - Telef. OL. 6321 - Buto tel. EM. 3-6711

DĖMESIO TURINTIEMS AUTO MASINAM!!!

Imperial Auto CollisionAtlieka visų mašinų visokį remontą:
(sparnai, durys, priekis, rėmai).

Spalvų, dažymui, didžiausias pasirinkimas.

Darbas garantuotas.

561—567 KEELE Str.

Biuro telef.

vienas blokas į pietus

JU 4773

nuo St. Clair

Namų CE 1-3444

TORONTO, Ont.

PERKANT — PARUODANT

NAMĄ AR BIZNĮ

KREIPKITĖS Į LIETUVISKĄ BIURĄ

A. MINIOTAREAL - ESTATE
& BUSINESS BROKER

1333A DUNDAS St. W., TORONTO

Tel. OL. 8443

Visais namų pirkimo - pardavimo reikalais suteiks Jums informacijų ir mielai patarnaus mūsų agentai

F. JONYNAS

V. JUCAS

Tel. įstaigos OL 8444

Biznio telef. OL 8444

Namų OL 2636

Namų telef. OL 6718

P. DAMBRAUSKAS

Telef. įstaigos OL 8443

Namų JU 6198

Mes taip pat tarpininkaujame pirkimo - pardavimo dokumentų sudaryme bei morkičių ir paskolų reikalais.

Maloniai pranesame!

NAUJŲ „FORD“ AUTOMOBILIŲ IR SUNKVEŽI-MIŲ PIRKIMO REIKA LAIS KREIPKITES

Į MŪSŲ ATSTOVĄ

V. PESECKA

INFORMACIJA:

vakarais 18 — 21 val. šeštadieniais 10—13 val.

DIDELIS PASIRINKIMAS VARTOTŲ AUTOMO-BILIŲ IR SUNKVEŽIMIŲ, BE TO GREITAI IR

SAŽININGAI ATLIEKAME VISŲ AUTOMOBILIŲ

ĮVAIRŲ REMONTĄ.

FORD-MONARCH ATSTOVYBĖ

CHURCH MOTORS LTD

1638 BLOOR Street West, Toronto.

Tel. OL 2371

Dr. A. Pacevičius

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Yarmey Clinic 314 Bathurst St., Toronto

Telef. kabinetas EM. 6-2696.

Namų OL 4778

Rentgenas. Physioterapija. Laboratoriniai tyrimai.

Priima ligonius ir gimdyves: kasdien 11—12 val., 2—4 v.

ir 7—9 val., šeštadieniais nuo 11—3 val.

Veda sktn. inž. J. Bulota

SKAUTŲ KALENDORIUS 1954 METAMS.

Ateinantiems metams L. S. ta pati — 50 ct.
B. Vadija Toronte ir vėl leidžia kišeninį kalendorių — „Tauta Budi“ vardu. Kalendorius, kurio šiemetinė laida buvo išplatinta su nepaprastu pasisekimu, 1954 metams bus padidintas — per 200 puslapių apimties, gausiai iliustruotas. Turinyje numatoma: kalendariumas, trumpa didžiųjų Lietuvos miestų istorija, žinios apie Lietuvą, Lietuvos žemėlapis vaizdais, straipsniai — apie lietuvių laisvės kovas ir apie jūrą, pirmoji pagalba, juokai sportas, skautų skyrius, lietuviškųjų įstaigų adresai, valiutos palyginamoji lentelė ir daug kitų praktiškų informacijų.

Susivienijimai, organizacijos prekybininkai ir laisvųjų profesijų atstovai kviečiami pasiskelbti šiame kalendoriuje. Kiekvienos vietovės skelbimai bus atspausdinti skirtingos spalvos popieriuje. Pilno puslapio skelbimo kaina — 10 d., o pusės puslapio — 5 dol. Laiko nedaug — suinteresuotieji kviečiami paskubėti, nes „Tauta Budi“ kalendorius rinkoje pasirodys š. m. gruodžio mėn. pradžioje. Jo kaina liks spintas — gal rąstų Vokietijai.

NORINTIEMS PIRKTI TABAKO ŪKĮ

Jau laikas apie tai pagalvoti dabar. Galimas tikras ūkio apžiūrėjimas tik nesant sniego ir nesušalusiai žemei. Mes dirbame keturiuose ir manau, kad pasirinkimas pas mus nemažesnis, negu kitur.

JUOZAS ŽEMAITIS

113 Norfolk St. S., Simcoe, Ont. Telefonas 1243M.
S. GERBAUZ REAL ESTATE.

RASTINĖ. TR 6025 5 — 6th Ave, VILLE LASALLE.

J.R. RIENDEAU

KONTRAKTORIUS

VISŲ RŪŠIŲ KASIMAI

Specialybė: kanalizacija ir vandentiekis.
Mechanizuotos kasimo priemonės, kompresorius.

Dr. DORA GORDON

Dantų gydytoja

Kalba lietuviškai

Tel.: Walnut 9773 4914 Decarie Blvd., Montrel.

BRONIUS AMBAKAS

SPECIALISTAS IŠ EUROPOS

BLOKSŲ — BRIKSŲ — PLYTELIŲ

dėjime

MALONIAI PATARNAUS TAMSTOMS.

Vakara 3867 Henri Julien St., Montreal. LA 9460.

KAINOS PIGESNĖS KAIP KITUR.

VICTORIA CLEANERS & DYERS CO.

EXPERT CLEANING & DYEING SERVICE FOR CLOTHES AND HOUSE FURNISHINGS OF ALL DESCRIPTIONS. MINOR REPAIRS. RUGS AND CHESTERFIELDS CLEANED. CITY-WIDE PICK-UP AND DELIVERY. FUR AND GARMENT STORAGE.

2832 ALLARD TR. 1135

MONTREALIS 2832 ALLARD TR 1135

Mes valome ir dažome įvairius, kaip vyriškus, taip moteriškus drabužius. Taip pat išvalome apsiaustus nuo lietaus uždedami jiems „Drex“, kad neperleistų vandens ir duotų gražesnę išvaizdą.

Taipgi valome visokiausios rūšies karpetus ir fotelius (Chesterfields), gardinus lengvus ir sunkius. Sutaisme rūbus (iširimus), išiuame sagas ir pan. Kiekvieną or derį paimame iš namų ir pristatome į namus. Už mūsų atliktą darbą garantuojame.

Dėl informacijų prašome telefonuoti: TR 1135, galima šaukti lietuviškai.

Lietuviai savininkai:

J. Matulaitis,
J. Kriaučiūnas,
A. Majauskas.

jon siųstinių drabužių.

Vykdydami šią talką, mūsų skautai praktiškai įgyvendina savo ketvirtąjį įstatą: — „Skautas draugas savo artimui ir brolis kitam skautui!“

SKAUCIŲ SESERIJOS PLANAI ATEICIAI.

Šiomis dienomis skaucių serijos Vyresnioji Skautinė kė dr. D. Kesiūnaitė su sktn. S. Radzevičiūte iš Clevelando buvo onuvykusios Chicagon. Ten jos tarėsi organizaciniais reikalais su vietos skaucių vadovėmis ir akademikėmis skautėmis. Tarp kitko, nutarta 1954 m. vasarą Chicagos apylinkėse surengti JAV rajono liet. skaucių saskrydį — stovyklą. Šią vasarą skautės Nig garos stovykloje buvo ne tik skaitlingos, bet pasireiškė dideliu susiklausymu bei darbštumu. Turėkime vilties, kad ir šis iš kalno projektuojamas saskrydis bus gausus dalyvėmis ir našus darbais.

JIS LAIMINGAS — LIEKA LAISVAME KRASTE.

Liepos 24 d. savaitgalį Bos

Siuntinys Nr. 6

A. 10 sv. cukr. — \$2.60

B. 20 sv. cukr. — \$4.70

Siuntinys Nr. 7

A. 10 sv. kv. miltų \$2.50

B. 20 sv. kv. miltų \$3.90

E. 9 sv. kiauul. t. \$ 5.25

Siunt. Nr. 11 — \$ 6.50

5 sv. cukraus

Reikalaukite pilno siuntinio sąrašo.

5 sv. baltų kv. miltų

3 sv. gr. kiauul. taukų

1 sv. šokolado

1 sv. kavos

Siunt. Nr. 12 — \$ 6.40

2 sv. rūkytų lašinių

2 sv. kiauul. taukų

1 sv. deg. kavos

1 sv. kakavos

Siunt. Nr. 19 — \$ 9.95

4 sv. rūk. lašinių

2 sv. kiauulinių taukų

2 sv. margarino

2 sv. marmelado

1 sv. deg. kavos

1 sv. šokolado

2 sv. kakavos

4 1/2 sv. cukraus

2 gab. tualet. muilo

Siunt. Nr. 22 — \$ 5.50

3 sv. gr. kiauul. taukų

3 sv. rūkytų lašinių

3 sv. cukraus

1 sv. šokolado

tono amerikiečių spaudoje plačiai paminėta jaunojo muziko Vytauto Stroliaus emigracinė byla. Jisai yra 52-sios DLK Gedimino vilkiuko draugovės draugininkas. Šią vasarą dirbo amerikiečių skautų stovykloje Loon Pond prie Middleboro, Mass. Ten ji ir užklupo laimingas pranešimas, o stovyklautojai apipuošė entuziastingais sveikinimais.

Anot emigracinių įstaigų V. Strolia 1949 m. atvažiavo į JAV ne savo kvota ir dėl to

turėjo būti išdeportuotas atgal Vokietijon. Tačiau tarpininkaujant kongresm. McCormac ir O'Neill, buvo priimtas bilius ir leista jam legaliai apsigyventi JAV.

Laikraščiuose taip pat paminėta, kad visa Strolia šeima yra muzikai. Jo tėvas — kompozitorius Juozas Strolia gyvena su jaunesniu broliu — smuikininku Kalifornijoje. Kitas brolis studijuoja bažnytinę muziką Romoje, Italijoje. O pats Vytautas, sunkiai pelydamas duoną vakarais fabrike, lanko fagoto klasę Bostono Naujosios Anglijos konservatorijoje. Jo, Vokietijoje mirusi motina, buvo koncertinė dainininkė.

Vyresn. skilt. V. Strolia yra entuziastingas skautas nuo mažų dienų Lietuvoje. Skautybės nepameta ir dabar, gražiai vadovaudamas Bostono DLK Gedimino vilkiuko draugovei.

Taip pat jau antrą vasarą jis dirba amerikiečių skautų stovyklose, kur puikiai reprezentuoja lietuvių skautus ir garina pavergtą Tėvynę.

Pasikalbėjime su amerikiečių reporteriais V. Strolia išreiškė nepaprastą pagarbą ir padėką ponai T. Tattan, kuri tarnauja Bostono emigracinėje įstaigoje. Tik jos nepaprastos energijos ir rūpestingumo dėka V. Stroliai pavyko laimėti šią bylą.

JEIGU NORI PIRKTI AR PARDUOTI NAMĄ BEI

BIZNĮ, KREIPKIS Į

J. KARPIS

REAL ESTATE

ČIA SAVO KALBA GALĖSI IŠSIAIŠKINTI VISUS REIKALUS ir GAUSI REIKIAMĄ PATARIMĄ BEI PATARNAVIMĄ.

J. KARPIS

REAL ESTATE

1609 DUNDAS ST. W. OL 7996-7. Toronto.

LIETUVIS LAIKRODININKAS

ŽUKAS ANTANAS

408—8th Ave, Ville Lasalle, Que.

TR 4321

Kreiptis vakarais po 6,30 val.

Atstovavimas įstaigose, patvirtinti dokumentų vertimai ir nuorašai, kalbinė pagalba turto sandėriuose, teismuose, mokesčių, imigracijos, vizų ir kiti reikalai

Jonas Žmuidzinas

Paryžiaus universiteto dipl. teisininkas:

3420 Drummond, Montreal, P.Q., Canada. Tel.: PL 6580

Duodame ir kreditan

PARAMOUNT JEWELLERS

363 ST. CATHERINE St. W. netoli Bleury HA 0888

78 SAVAITĖS IŠSIMOKĖJIMUI be nuošimčių

Plačiai išgarsinti laikrodžiai
■ CYMA ■ LONGINES
■ BULOVA ■ OMEGA

Šviesiai melsvi deimantai
Mokame augščiausias kainas už seną auksą ir deimantus.

EKSPERTŲ GARANTUOTAS
LAIKRODŽIŲ TAISYMAS

7582A, RUE EDOUARD, VILLE LASALLE TR 7412.

SUPERIOR REAL ESTATE Co.

Gerard Cool

Alcide Blais,

4337 Verdun A., Verdun 29—4ieme Av., Ville Lasalle.

YO 3323

TR. 7849.

Rūta

LIETUVIŠKA MAISTO PRODUKTŲ KRAUTUVĖ

JŪSŲ PATARNAVIMUI

PRAŠOME APLANKYTI

7730 Broadway St. (kampas 8 Ave.).

Ville Lasalle.

A. GAURYS.

Telefonas: HE 0100

MOTERŲ KIRPYKLA

961-A Bloor St. W., (prie Dovercourt) II augšte,

„CLARE'S BEAUTY PARLOR“

daro pusmetinius ir vienkartinius šukavimus, kerpa ir dažo plaukus, daro galvos ir veido masažus.

Tel. LL. 8871. Prašoma užsisakyti iš anksto.

Savininkės G. Jonušienė ir F. Kupčiūnaitė.

MYERS COAL Co Ltd. Hamilton

VISŲ RŪŠIŲ KURAS IR ĮVAIRŲS APSILDYMO ĮRENGIMAI BEI PATAISYMAI.

Prieinamos sąlygos, mandagus patarnavimas, garantuota prekių kokybė.

Kreiptis pas lietuvių atstovą.

JUOZAS KARUŽAS

147 Grant Ave.

Telef. 7-477-8.

J. GRAŽYS

SIUVU NAUJUS IR
TAISAU SENUS
KAILINIUS PALTUS.
DUODU GERĄ KAILIŲ
PASIRINKIMĄ.

DARBĄ ATLIEKU
SAŽININGAI
IR ŠVARIAI.

KAINOS PIGESNĖS KAIP KITUR.

7437 BLOOMFIELD,
Park Extension.
CRescent 2279.

Kreiptis po 6 val. vakaro,
šeštadieniais — visą dieną

VICTOR HARDWARE

5939 MONK Boulevard, MONTREAL. Tel.: FI 1492

SAVININKAI BROLIAI BRATAUSKAI

RAMSAY PAINTS
MAKE A HOME

There is a
RAMSAY PAINT
for INTERIOR
or EXTERIOR USE!
in FLAT
SEMI-GLOSS
GLOSS
FINISHES

PERKANTIEMS DAŽUS, GALONAIŠ, NAMŲ SAVININKAMS DUODAMA 20% NUOLAIDA.

* * *

CROSLEY RADIO ir TELEVIZIJA

* * *

C. C. M. DVIRAČIAI

* * *

PASINAUDOKITE
SPECIALIA VISŲ
PIRKINIŲ NUOLAIDA, TAIKOMA
LIETUVIAMS!

ST. CATHARINES LIET. PARAPIJOS KOMITETAS

rengia linksmą

vakarą

kuris įvyks lapkričio 7 d., šeštadienį, Slovakų salėje, Welland ir Page gatvių kampas.

GROS GERAS ORKESTRAS, bus BUFETAS su ALU ČIU ir kitais GERIMAIS. PRADŽIA 7 VAL. VAK.

HAMILTON

KLB HAMILTONO APYLINKĖS VALDYBA ŠAUKIA VISUOTINĮ SUSIRINKIMĄ

lapkričio mėn. 15 d. 17 val., St. Michael salėje, 213 James St. N., šia dienotvarkė:

1. Susirinkimo atidarymas,
2. Susirinkimo pirmininko ir sekretoriaus rinkimas,
3. Praeito susirinkimo protokolo skaitymas,
4. Valdybos pranešimas,
5. Tautos Fondo pranešimas,
6. Šalpos Fondo Komiteto pranešimas,
7. Vasario 16 Gimnazijai remti Komisijos pranešimas,
8. Revizijos Komisijos pranešimas,
9. Balsavimo Komisijos sudarymas,
10. Valdybos ir Revizijos Komisijos rinkimai,
11. Klausimai ir sumanymai,
12. Susirinkimo uždarymas.

Nesurinkus daugumai, toje pačioje vietoje įvyks antras susirinkimas 18 val., kuris nežiūrint dalyvaujančių skaičiaus, bus teisėtas. Pasibaigus susirinkimui bus rodomas įdomus filmas. Prašome visus dalyvauti.

KLB Hamiltono Apylinkės Valdyba.

PAKVIETIMAS.

Maloniai kviečiame visus Hamiltono ir jo apylinkių lietuvius į kun. Dr. J. Tadarausko 40 m. sukakčiai atžymėti pagerbimo vakarienę, kuri įvyks š. m. lapkričio 14 d. Tikslus laikas ir vieta bus paskelbta vėliau.

Vakarienės išlaidoms padeng

LIUDESIO VALANDOI

KREIPKITES PAS

Laidotuvių Direktorių
C. Halpin Funeral Home Reg'd.

KOPLYČIA VERDUN — WILLIBORD AVE KAMPE, PRIE PAT AUŠROS VARTŲ PAR. BAŽNYCIOS
4500 VERDUN AVE, VERDUN. Tel. YO 3440

Siuvėjas

P. ŠIDLAUSKAS

PRIIMU ĮVAIRIUS UŽSAKYMUS. ANGLIŠKŲ IR VIETINIŲ MEDŽIAGŲ PASIRINKIMAS VIETOJE.

ATLIEKU MENISKĄ DARBĄ.

UŽ SAVO DARBĄ GARANTUOJU.

Kreiptis vakarais po 6 val. Tel. HA 8022
1124 Chenneville St. Apt. 2 (kampas Bleury ir Dorchester)
MONTREAL

MAMERTAS MAČIUKAS

DIPLOMUOTAS MOTERIŠKŲ IR VYRIŠKŲ RŪBŲ SIUVĖJAS.

AUGŠTOS KOKYBĖS RANKŲ DARBAS.

ANGLIŠKOS MEDŽIAGOS — NAUJAUSIOS MADOS.

SKUBUS PATARNAVIMAS.

SPECIALIZUOJUOS UŽSAKYMAIS PAŠTU (mail orders) iš visų Kanados ir JAV vietovių.

Adresas: kampas Mount Royal ir Brebeuf, Montreal.
(vienas blokas į rytus nuo De la ROCHE)

įėjimas: 4504 Brebeuf St. Tel. FR 9141; Res.tel. RA 2-1726.

mitetas parėmė 50 dol.

Spalio mėn. 23 d.

Hamiltono lietuvių parapijos klebonas kun. Dr. J. Tadarauskas atšventė savo 40 m. jubilėjų.

Įdomu, kad Tautos Fondo Hamiltono sk. ta proga sveikinimą patalpino tik viename Kanados lietuvių laikraštyje. Tekstą prisiminti, kad T. Fondas yra apolitinė organizacija, savo eilėse jungianti įvairių pažiūrų ir įsitikinimų mūsų tautiečius.

Artimiausią linksmą

parengimą Hamiltone rengia choras „Rūta“. Jis įvyks parapijos salėje lapkričio 7 d.

Darbininkų streikas

Wallece Barnes fabrike, kuris tęsiasi nuo birželio mėn. 26 d. savo kulminacinį tašką pasiekė pereiną savaitę, kada taip vad. „scabai“ norėjo įeiti į fabriką. Įvyko susirėmimas net su policija.

Lietuvių Dienos proga

išleisto leidinio, KLB Hamiltono valdyba virš 100 egz. išsiuntinėjo visų kraštų lietuvių organizacijoms, B-nių valdyboms, redakcijoms ir tt.

Lietuviška patarlė

„laimė — nelaimė“ pasitvirtino Hamiltone. Apie 8-nių metų berniukas, Sherman g-vėje pakliuvo po „caru“, tačiau kada atvykus policijai į įvykio

WELLAND, Ont.

ŠAUKIAMAS VISUOTINIS WELLANDO LIETUVIŲ SUSIRINKIMAS.

K. L. B. Wellando apylinkės valdyba lapkričio mėn. 1 d. šaukia visuotinį narių susirinkimą.

Susirinkimas įvyks St. Mary's bažnyčios rūsyje, tuoj po lietuvių pamaldų, apie 11 valandą. Susirinkimui yra numatyta sekanti darbotvarkė:

1. Susirinkimo atidarymas.
2. Susirinkimui pirmininko rinkimas.
3. Praeito susirinkimo protokolo skaitymas bei priėmimas.
4. Revizijos komisijos pranešimas.
5. Revizijos komisijos rinkimas.
6. Tautos Fondo Atstovybės Wellando skyriaus rinkimas.
7. Lietuviškosios šeštadienės mokyklos steigimo klausimas.
8. Šalpos Fondo Komiteto rinkimas.
9. Vasario 16 gimnazijos remimas ir vieno mokinio išlaikymui būrelio klausimas.

vieta liudininkai pakėlė mašiną vaikino išėmimui — berniukas greitai atsikėlė ir pabėgo į šalutinę gatvę! Kbr.

10. Susirinkimo uždarymas — Tautos Himnas.

Wellando ir apylinkės lietuvių prašome galimai skaitliniau dalyvauti.

Susirinkimui neįvykus nurodytu laiku, nesant reikiamo narių skaičiaus, jis įvyks ir bus teisėtas už valandos, nežiūrint dalyvaujančių skaičiaus. Apylinkės Valdyba.

— Vykdomoji Taryba kreipėsi į Amerikos Balso Europoje direktorių D'Alessandro, kad padidintų lietuviškųjų transliacijų per Am. Balsą siuntimą.

— Spalio 10—12 dd. Caracaso mieste įvyko 5-sis Venecuelos lietuvių suvažiavimas.

LIETUVAITEI.

Nusibodo viengungio gyvenimas. Rašyk vedybų tikslu, 34 m. amž., 5 p. 8 in. augščio blondinui.

Turiu naują atidengtą kambarą, porą skatinių banke. Amžius, tikyba nesvarbu; foto biografija būtinai. Atsakysiu į rimtus laiškus.

S. Lincolnas.

General Delivery, Regina, Sask., Canada.

PARDUODAMAS

plytinis pastatas tabako auginimo srityje su eikliu bizniu: 3 ALEJOS BOWLING, 5 STALŲ POOL-ROOM ir SNACK BAR. LEDAI, CIGARETĖS ir įvairios „NOVELTIES“. SEŠI APARTAMENTAI — VI SI ISNUOMOTI, vienas rezervuojamas pirkėjui. Sutinka su 10.000 dol. įmokėjimu.

Dėl smulkesnių informacijų kreiptis pas:

ALEX PUZARA, P. O. BOX 38, RODNEY, ONT., arba skambinti 131 M.

DIDELIO PATYRIMO VALYMAS - TAISYMAS
DE LUXE CLEANERS

Paėmimas ir pristatymas dieną ir vakarais.

Sav. P. Rutkausko Tel.: NE 5-0303; 143 — 8 Lachine.

A.J. Norkeliūnas

PER SAVO AGENTŲRĄ

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd

ASTUNTI METAI KAIP DRAUDŽIA GYVASTĮ, NAMUS, BALDUS, MAŠINAS, BIZNIUS, SUSIRGIMUS ir NELAIMINGUS ATSTITIKIMUS. BENDRAI SĄŽININGAI PATARNAUJA VISOSE DRAUDIMO SRITYSE.

5637 JEANNE D'ARC AVE., MONTREAL 36
Tel. CL 2363

SAMUEL'S
CAR MARKET INC.

MOKA AUGSTESNĘ KAINĄ UŽ TAMSTŲ AUTOMOBILĮ ir KEIČIANT JŪSIŠKĮ ĮVERTINĄ AUGŠČIAU, NEI BET KURIS PREKYBININKAS MIESTE.

PIRKDAMI VARTOTĄ AUTOMOBILĮ, PAS MUS GAUSITE GERESNĖS SĄLYGOMIS, NEI BET KUR KITUR MIESTE.

TAMSTŲ DISPOZICIJAI TURIME VISŲ RŪŠIŲ NAUJŲ AUTOMOBILIŲ.

TOLIMESNEI INFORMACIJAI KREIPKITES AR SKAMBINKITE

Lietuviui atstovui
Mr. HENRY ADOMONIUI

Mr. J. C. PAQUETTE, Manager

8945 Lajeunesse, Montreal.
Telefonai: DU — 3289; DU — 7995; VE 6681.

KAS SKAITO
„NEPRIKL. LIETUVĄ“ —
REMIĄ LIETUVOS
LAISVĖS KOVĄ!

Jono LADYGOS
baldu studijoje

„ARTIS“

priimami užsakymai ir pataisymai sofų, fotelių (chesterfields). „St. Louis Textiles“ medžiagų ir baldų atstovybė fabriko kainomis.

Av. Verdun-Regina kampas
TR. 0952

PASKELBTAS MONTREALIO POŽEMINIŲ PROJEKTAS.

956 Sherbrooke E.
Tel. CH. 7236

LAURENTIDE R
7241—24th Avenue Ville S

47boms.

☎ Telefons LU 2738. Vakaraļs HY 1543.